O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

«АДОЛАТ» СДП – АҲОЛИНИНГ ҲАММА ҚАТЛАМЛАРИНИ ҚАМРАБ ОЛУВЧИ УМУММИЛЛИЙ ПАРТИЯДИР

Куч — адолатда

Адолат

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

2004 йил 12 ноябрь

№ 36 (479)

ГАЗЕТА ҲАФТАНИНГ ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

ЎЗБЕКИСТОН "АДОЛАТ" СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ III ҚУРУЛТОЙИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Илгари хабар берганимиздек, Тошкент шаҳрида Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясининг III қурултойи бўлиб ўтди. Партиямизнинг бу нуфузли анжуманида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар партия ташкилотларидан ташриф буюрган 170 нафарга яқин делегатлар, партия фаоллари, мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларининг ходимлари қатнашдилар.

Қурултойда "Адолат" СДПнинг ўтган беш йил давомидаги фаолияти, бугунги кунда олиб бораётган ишлари, партиянинг Сайловолди дастури, сайлов кампаниясидаги иштироки билан бирга, Партия Дастури ва Низомига ўзгартиришлар киритиш, Республика Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодларни тасдиқлаш каби қатор муҳим масалалар кўриб чиқилди.

Партиянинг ўтган беш йил мобайнидаги фаолияти ва келгусидаги муҳим ишлари юзасидан Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби, академик Турғунпўлат Даминов маъруза қилди. Маърузада таъкидлаб ўтилганидек, "Адолат" социал-демократик партияси учун ўтган йиллар ўзига хос давр бўлди. Бу давр ижтимоий-сиёсий партиялар ва ҳаракатлар ўртасида соғлом рақобат ортган бир пайтга тўғри келди. Халқаро меъёр ва андозаларга тўла жавоб берувчи Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонунчилиги фуқароларнинг давлат ҳокимиятининг ваkиллик органларини шакллантиришда кенг иштирок этишлари учун шароит яратди. Эндиликда буни жаҳоннинг фуқаролик жамиятини ўрганиш соҳасида тан олинган энг обрўли экспертлари ҳам бир овоздан тасдиқлаётгани сир эмас. Шундай ўзгаришларга монанд партия ўтган йиллар мобайнида ўзининг Низоми ва Дастурига мувофиқ иш олиб бориб, ўз сафларини сон ва сифат жиҳатидан мустаҳкамлаш чораларини кўрди. Омма орасига кенгроқ кириб бориш учун амалий ишларни кучайтирди. Ўзининг дастурий ғоялари билан халқ ўртасида мустаҳкам ўрин эгаллади.

Ўзбекистон "Адолат" СДП Марказий тафтиш комиссиясининг иши тўғрисида комиссия раиси Бобокатта Шодиев ҳисобот берди.

Партия Сиёсий Кенгаши котиби Дилором Тошуҳамедованинг қурултой кун тартибидаги иккита асосий масала — "Адолат" СДПнинг Сайловолди дастурини тасдиқлаш", "Партиянинг Дастури ва Низомига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида"ги маърузаларини кўпчилик катта қизиқиш билан тинглади. Янги ўзгартиришлар билан тўлдирилган партиянинг Сайловолди дастурида ҳаётимизнинг барча жабҳалари қамраб олинишига ҳаракат қилинди. Яъни, "Адолат" партиясининг аҳолининг барча табақаларини қамраб олувчи умуммиллий партия эканлиги бу дастурда ўзининг тўла ифодасини топди. Партиянинг Низоми ва Дастурига ўзгартиришлар киритишни эса ҳаётнинг ўзи тақазо этмоқда.

Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудовнинг "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодларни тасдиқлаш тўғрисида"ги маърузасида эса бўлажак депутатнинг масъулиятли шахс эканлиги алоҳида уқтириб ўтилди ва унинг юқори малакали, зукко, билимдон, ишбилармон, қолаверса, қонунларни яхши англаб, уларни яратишдек ноёб истеъдодга эга бўлиши зарурлиги қайт этилди.

Маърузалар юзасидан музокараларда Самарқанд вилоят партия Кенгашининг биринчи котиби Жуманиёз Алибеков, Республика Хотин-қизлар кўмитаси раиси ўринбосари Зуҳра Ботирова, Қорақалпоғистон Республикаси Педагогика институти доценти Яхшибика Абдуллаева, Тошкент вилоят партия Кенгашининг биринчи котиби Турғун Иргашев, Тошкент шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби Шуҳрат Юсупов, Қашқадарё вилоят партия Кенгашининг биринчи котиби Абдулла Абдуназаров, партия фаоли Игор Вильямс, "Файз" холдинг компанияси бошқаруви раиси Мукаррам Азимова ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Қурултой делегатлари Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгашининг икки қурултой оралиғидаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботини, партия Марказий тафтиш комиссиясининг маърузасини тасдиқладилар. Партиянинг мамлакатимиз Парламентидаги фракцияси фаолиятини бир овоздан маъқулладилар. Партиянинг Низоми ва Дастурига киритилган ўзгартиришларни, шунингдек, партиянинг Сайловолди дастурини тасдиқлашди. Анжуманда Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси депутатлигига "Адолат" партиясидан 87 номзод кўрсатилди.

Ўзбекистон "Адолат" СДПнинг III Қурултойи сиёсий ва ташкилий жиҳатдан юқори даражада ўтди. Унда партиянинг келгусидаги истиқболига, омма орасида ўз фаолиятини янада кучайтиришга, партиянинг нуфузини янада оширишга доир муҳим қарорлар қабул қилинди. Партия ўзининг ҳар томонлама такомиллашганлигини мазкур олий анжуманда тўла намоён этиб, ўз жипслигини кўрсатди.

Суратларда: қурултойдан лавҳалар.

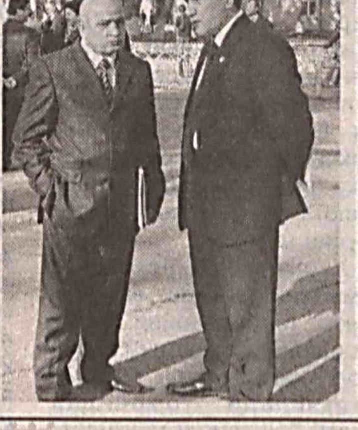

ТАШКИЛИЙ ПЛЕНУМЛАР

30 октябрь куни Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг I Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум қатнашчилари унинг кун тартибидаги партия Сиёсий Кенгаши аъзолари, Сиёсий Кенгаш котиблари ва Раёсати аъзоларини сайлаш тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқдилар. Пленумда академик Турғунпўлат Даминов Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби, Абдували Ғуломмаҳмудов, Дилором Тошмуҳамедова, Равшан Ҳайдаров партия Сиёсий Кенгаши котиблари этиб сайландилар.

* * *

Партия Сиёсий Кенгаши Марказий тафтиш комиссиясининг шу куни бўлиб ўтган Пленумида ташкилий масала кўриб чиқилди. Унда партия Сиёсий Кенгаши аъзоси Бобокатта Шодиев Марказий тафтиш комиссияси раисилигига қайта сайланди.

ЎЗБЕКИСТОН "АДОЛАТ" СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИ БИРИНЧИ КОТИБИ ТУРҒУНПЎЛАТ ДАМИНОВНИНГ ҲИСОБОТ МАЪРУЗАСИ БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН "АДОЛАТ" СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ III ҚУРУЛТОЙИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясининг мақсади

— мамлакатимиз қудратини янада мустаҳкамлаш;

— эркин бозор иқтисодиётига асосланган адолатли демократик давлат қуриш;

— фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришни ниҳоясига етказиш;

— халқнинг турмуш даражасини оширишдан иборатдир.

Ушбу мақсаддан келиб чиққан ҳолда партиянинг устувор бош вазифаси фуқароларнинг ижтимоий муҳофазасини таъминлашдир. Бу борада ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш жараёнида аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари — кексалар, ногиронлар, етим-есирлар, кўп болали оилаларни ижтимоий ҳимоясини амалга ошириш партиянинг доимий эътиборида бўлади.

Сиёсий соҳада партия сиёсий плюрализмни ва кўппартиявийлик тизимини ривожлантириш, сиёсий партияларнинг ролини ошириш, уларни "давлат ва жамиятни боғлаб турувчи кўприк" даражасига етказиш учун ҳаракат қилади.

Ташқи сиёсат соҳасида партия ўз фаолиятини давлат сиёсати ва халқаро ҳуқуқ меъёрлари асосида ташкил этади. Шу билан бирга партия халқаро терроризм ва экстремизм ғояларига қарши кураш олиб боради.

"Адолат" социал-демократик партияси хотин-қизларнинг ҳаётдаги мавқеи ва фаоллигини ошириш юзасидан амалий ишларни йўлга қўяди.

Ёш авлодни Ватанга садоқат руҳида, маънавий ва жисмоний жиҳатдан соғлом инсонлар бўлиб тарбияланиши учун доимий равишда фаолият юритади.

Бозор ислоҳотларини янада чуқурлаштириш ва эркинлаштиришга, иқтисодиётнинг барча тармоқларида юксалишга эришиш, кичик ва ўрта бизнес ривожини қўллаб-қувватлаш ва шу асосда аҳолининг ижтимоий бандлигини ва фаровонлигини таъминлаш ҳам партиянинг иқтисодий соҳадаги муҳим вазифаси ҳисобланади.

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясининг III Қурултойи партия Сиёсий Кенгаши биринчи котиби Турғунпўлат Даминовнинг маърузасидан ҳамда маъруза юзасидан сўзга чиққан партиядошларнинг билдирган фикр ва мулоҳазаларини ҳисобга олган ҳолда

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон "Адолат" социал - демократик партиясининг 1999 - 2004 йиллардаги фаолияти маъқуллансин ва қониқарли деб топилсин.
2. Партия Сиёсий Кенгаши фаолияти ва жойлардаги вилоят, шаҳар ва туман Кенгашларининг сайловолди фаолиятлари кучайтирилсин.
3. Партиянинг барча поғонадаги ташкилотлари томонидан "Адолат" социал-демократик партияси Сайловолди дастурида кўрсатилган вазифаларнинг тўла амалга оширилиши таъминлансин.
4. Партия аъзоларининг сон ва сифат жиҳатидан ўсиши таъминлансин. Партия сафларига иқтидорли, билимли, салоҳиятли, ватанпарвар фуқаролар жалб этилсин.
5. Партиянинг жойлардаги бошланғич партия ташкилотларининг фаолияти кучайтирилсин ва ташкил этилмаган жойларда бошланғич партия ташкилотлари фаолияти йўлга қўйилсин.
6. Жойлардаги партия ташкилотлари ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлансин, аъзолик бадалларини йиғиш масаласи кучайтирилсин ва тўла йўлга қўйилсин.
7. Партиянинг асосий нашрий органи "Адолат" газетаси таҳририяти фаолияти тубдан кўриб чиқилсин, босилаётган мақолаларнинг ғоявий - сиёсий мазмуни ва таъсирчанлиги оширилсин.
8. Партия Сиёсий Кенгаши Марказий аппарати партия ишини яхши тушинадиган, билимли, ташаббускор профессионал ходимлар билан тўлдирилсин.
9. Ушбу Қарор бажарилишининг назорати партия Сиёсий Кенгашига юклатилсин.

ОСИЁ ТАРАҚҚИЁТ БАНКИНИНГ КОЛЛЕЖГА КЎМАГИ

Вобкент қишлоқ хўжалик коллежи замонавий қишлоқ хўжалик техникаси, ускуналар ва идора мебели билан жиҳозланди. Бунинг учун "Ўрта махсус таълимни ривожлантириш" дастури доирасида Осиё тараққиёт банки томонидан маблағ ажратилди.

Коллеж раҳбарлари ва педагогларининг айтишларича, бу мазкур билим даргоҳидагина эмас, балки бошқа ўқув юртларида ҳам ўқитиш сифатини яхшилаш ва мутахассислар тайёрлашга ўз ижобий таъсирини кўрсатади. Шу мақсадда коллеж қошида ўрта махсус ўқув юртларининг 18 нафар ўқитувчилари иштирокида республика семинар-тренинги бўлиб ўтди. Бир ҳафта давомида ўқитувчилар вобкентлик ҳамкасбларидан жаҳон стандартлари асосида агрономлар тайёрлаш борасида тажриба алмашдилар.

Асатилло ҚУДРАТОВ

МАҚСАДГА ҲАМКОРЛИКДА ЭРИШИЛАДИ

Тошкент шаҳар Сергели туманидаги 304-умумтаълим ўрта мактабда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастури тўғрисида"ги Фармонини ўрганишга бағишланган йиғилиш ўтказилди.

Йиғинда "Мустақиллик", "Дўстлик" маҳалласи оқсоқоллари, ота-оналар, ўқитувчилар Фармондан келиб чиқадиган вазифалар хусусида фикр-мулоҳаза юритдилар.

— Ота-оналар, маҳалла оқсоқоллари билан биргаликда мактабда амалга оширилиши лозим бўлган қурилиш ишлари, таълим-тарбия хусусида ҳам маслаҳатлашдик,-деди мактабнинг маънавият ва маърифат ишлари бўйича директор ўринбосари Меҳриниссо Ҳолмуродова. — Халқимизда қарс икки қўлдан чиқади деган нақл бор. Таълимни тарбиядан айри тасаввур қилиб бўлмайди. Мактаб, маҳалла ва ота-она ҳамкорлиги бўлган жойда кўзланган мақсадга эришиш мумкинлиги азалдан маълум. Фарзандларимизни билимли, соғлом фикрли, миллий қадриятлар руҳида тарбиялашда бу ҳамкорликнинг аҳамияти беқиёсдир.

Шу ўринда айтиш жоизки, таълим ва тарбиянинг сифати ўқитувчининг билимига, маҳоратига, замон талабларига қай даражада жавоб бера олишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ўқитувчи ёшларимизнинг устози сифатида ўз ўрнига, мавқеига эга бўлиши даркор. Бунинг учун у таълим беришнинг янги услубларидан бохабар бўлиши, савиясини юксалтириш, малакасини ошириш устида мунтазам иш олиб бориши тақозо этилади.

Ҳусан СУЛАЙМОНОВ

СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАР ВА САЙЛОВЛАР:

жаҳон тажрибаси ва Ўзбекистон қонунчилиги

Самарқанд шаҳрида яқинда ўтказилган халқаро давра суҳбати ана шу мавзуга бағишланди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси ва Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти томонидан шу йилнинг 4-5 ноябрь кунлари ўтказилган мазкур халқаро анжуманда Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси Бўритош Мустафоев округ ва участка сайлов комиссияларининг шу кунларда амалга ошираётган ишлари ҳақида маълумот берди. Шундан сўнг "Ваkиллик демократия тизимида сиёсий партиялар: жаҳон тажрибаси ва унинг турли давлат бошқаруви шаклларида намоён бўлиши хусусиятлари", "Демократик сайловлар ўтказишнинг халқаро стандартлари ва замонавий сайлов тизимлари", "Сиёсий партияларнинг сайлов кампаниясида иштироки: стратегия ва тактиканинг умумий тамойиллари", "Қонунчилик сиёсий партиялар тўғрисида: халқаро тажриба ва уни Ўзбекистонда қўллаш хусусиятлари", "Парламент сайловлари: сиёсий партиялар рақобати", "Сиёсий партияларнинг парламентдаги фаолияти ва уларнинг жамиятдаги таъсирини оширишнинг бошқа шакллари" мавзуларида ўтган сессия мажлисларида хорижлик мутахассислар билан бир қаторда мамлакатимиздаги сиёсий партияларнинг етакчилари ҳам фаоллик кўрсатдилар.

— Анжуманда билдирилаётган фикрлар ҳар бир сайловчининг ҳуқуқий маданияти янада юксалишига хизмат қилиши табиий, — дейди Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти директори Аъзамжон Раҳмонов. — Айниқса, халқаро тажрибалар кўпчиликда қизиқиш уйғотади. Шу боис хорижлик ҳар бир мутахассиснинг маърузалари қизғин баҳс-мунозараларга сабаб бўлмоқда.

Давра суҳбатида сиёсий партияларнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси фракциялари аъзолари, сиёсий партиялар фаоллари, жамоат бирлашмалари раҳбарлари, шунингдек, АҚШ, Буюк Британия, Италия, Япония, Ҳиндистон, Россия, Украина каби мамлакатлардан келган сайлов қонунчилиги бўйича мутахассислар ҳамда республикамизда фаолият кўрсатаётган қатор халқаро ташкилотлар, жамғармаларининг ваkиллари ва бошқалар ҳам дастурда белгиланган мавзулар юзасидан ўз фикрларини ўртоқлашдилар.

— Партиямиз фаоллари 1999 йилги сайловларни таҳлил этиб, тегишли хулосалар чиқармоқда, — деди Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши биринчи котиби, академик Турғунпўлат Даминов. — Бу йилги сайловларда биз ўзгача сийсиё руҳ билан иштирок этамиз. Аввало Сайловолди дастуримизни тайёрлашда кенг жамоатчилик фикрини ўргандик. Партиямиз фаоллари шу кунга қадар жойларда жамоатчилик билан алоқаларни йўлга қўйган. Бу эса ушбу дастуримизда ўз аксини топган, деб ўйлайман.

Дарҳақиқат, ҳозирги пайтда юртимизда фаолият кўрсатаётган сиёсий партияларнинг жамоатчилик билан алоқалари ҳам унинг эртанги истиқболида муҳим ўрин тутади. Назариётчилар фикрича, жамоатчилик билан алоқалар — бир жиҳатдан партия имижини оширса, иккинчи томондан, фуқароларнинг сиёсий маданиятини юксалтиришга хизмат қилиши шубҳасиз. Бу эса ўз навбатида жамоатчиликнинг фикри янги парламент фаолиятида ўз аксини топишига замин яратади.

Давра суҳбати иштирокчилари сиёсий партиялар фаолиятининг ҳуқуқий асослари, уларнинг жаҳондаги умумэътироф этилган механизмига мос келадиган жиҳатлари ҳақида фикрлашдилар.

Тўлқин ЭШБЕК, журналист

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИ БИРИНЧИ КОТИБИ, АКАДЕМИК ТУРҒУНПЎЛАТ ДАМИНОВНИНГ ПАРТИЯ III ҚУРУЛТОЙИДАГИ МАЪРУЗАСИ

Бугунги анжуманимиз жуда қутлуғ ва хаяжонли, синов кунларида – мамлакатимизда истиқомат қилаётган турли миллат вакилларидан иборат Ўзбекистон халқи Олий Мажлиснинг қонунчилик палатаси ва халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайловларга тайёргарлик авж олган кунларда ўтмоқда.

Бундай кунларда яқин тарихимизга назар ташлаш, ижтимоий ҳаётни демократиялаштириш ва давлат қурилиши сохаларида рўй бераётган ижобий жараёнлар, ислоҳотларнинг боришини баҳоли қудрат таҳлил этиб, бу ишларга бизнинг «Адолат» социал-демократик партиямиз, сиз- азиз фаолларимизнинг мамлакатимизда бу улуғвор мақсадлар йўлида амалга оширилаётган ишларга қандай ҳисса қўшиши билан бирга эришилган ютуқларни баҳолаш, шу билан бир қаторда фаолиятимизга танқидий назар ташлаш, партиянинг Дастурий вазифаларини бажариш борасидаги ҳаракатларимизни сарҳисоб қилиш, айниқса зарур, деб ҳисоблайман.

Қадрли дўстлар!

Сизларга маълумки, партиямиз Дастурида кўрсатилганидек, Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг асосий мақсади-Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, ҳуқуқий-демократик, адолатли жамиятни барпо этиш ва Ўзбекистонни ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишдан иборатдир.

Партия Дастурида кўрсатиб ўтилганидек, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси синфий айирмачилик, синфий кураш, шунингдек, қуролли кўзғолонлар ғоясини катъиян рад этади. Жамиятни демократлаштириш, ижтимоий табақалар ва тоифалар ўртасидаги ҳамкорлик ҳамда ҳамжиҳатликни вужудга келтириб, халқимиз бирлигини, биродарлигини мустаҳкамлашга интилади. Демократик жараёнлар чуқурлашиб борар экан, партияларнинг фаоллиги, фуқароларнинг ўз сиёсий иродаларини амалга оширишга бўлган интилишлари ошиб бораверади. Бундай шароитда партия аъзолари ва фуқароларни ҳуқуқий жиҳатдан тарбиялаш ва сиёсий-маданий савиясини юксалтириш Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг шу кундаги долзарб амалий вазифаси ҳисобланади.

Ўтган йиллар мобайнида Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ўз Низоми ва Дастурига асосан иш олиб борди. Мунтазам равишда партия Сиёсий Кенгашининг Пленумлари ўтказилиб борилди. Пленумларда жамиятимиз ва партиямиз олдида турган долзарб масалалар кўриб чиқилди. Пленумлар оралиғида Сиёсий Кенгаш Раёсати ва Котибиятининг мажлислари ўтказилиб турилди. Ушбу мажлисларда партиянинг кундалик ҳаётига тегишли бўлган масалалар муҳокамадан ўтказилди. Шунингдек, мунтазам равишда партиянинг 8 депутатдан иборат Олий Мажлисдаги депутатлик фракциясининг мажлислари бўлиб турди. Жойларда вилоят, шаҳар ва туман партия ташкилотларининг мажлис ва пленумлари ўтказилиб турибди. Уларда Сиёсий Кенгаш қарорларини бажариш, сиёсий-ташкилий ва сиёсий-маданий тадбирларни амалга ошириш масалалари кўриб чиқилмоқда.

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси сафларида таникли давлат ва жамоат арбоблари фаолият кўрсатишмоқда. Булар – Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Рустам Азимов, Меҳнат ва ижтимоий таъминот вазири Оқил Обидов, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг ҳақиқий аъзолари Турғунпўлат Даминов, Тўхтамурод Жўраев, Ўткир Расулов, Шавкат Солиҳов ва бошқа бир қатор партия фаолларидир.

Ўтган йиллар мобайнида партия аъзоларининг сафи мунтазам равишда ошиб борди. 2004 йилнинг 1 октябригача бўлган маълумотларга қараганда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси аъзолари сони 50108 тага етган.

Кейинги йилларда мамлакатимизда аёлларга, уларнинг иш фаолиятига хукуматимиз томонидан катта эътибор билан қаралмоқда. Бу фикримни Президентимизнинг Ўзбекистон-хотин қизлар қўмитаси фаолиятига доир фармони, ҳукуматимизнинг шу масала бўйича қабул қилинган қарори тасдиқлаши мумкин.

Олий Мажлиснинг ўн бешинчи сессиясида қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги қонуннинг 22-моддаси «Хотин-қизлар сони сиёсий партиялардан кўрсатилган депутатликка номзодлар умумий сонининг камида ўттиз фоизини ташкил этиши лозим», деган тўртинчи қисм билан тўлдирилгани аёлларга бўлган катта ишонч ва имкониятдан даракдир. Мулоҳаза қилиб кўринг; дунёда энг ривожланган АҚШ парламентининг 13 фоизини аёллар ташкил этади, холос.

Хотин-қизларимизнинг жамият ҳаётидаги фаолликлари ўсиб бормоқда. Ҳозирда партиямиз сафларида 16210 нафар хотин-қизлар фаолият кўрсатаяпти. Партия Сиёсий Кенгашининг 41 аъзосидан 11 нафари, вилоят партия Кенгашлари котибларининг 14 нафари, туман ва шаҳар партия Кенгашлари котибларининг 57 нафари, шаҳар ва туман Кенгашлари биринчи котибларининг 16 нафари хотин-қизлардан иборатдир.

Аёллар орасида партиявий-ташкилий ишларни жадаллаштиришда Сиёсий Кенгаш котиби Дилором Тошмуҳаммедова раислигида фаолият кўрсатаётган «Адолат» СДП хотин-қизлар Кенгаши алоҳида ўрин тутади.

Кенгаш раисининг ўринбосарлари этиб, Ўзбекистон Миллий Университети биринчи проректори Раҳбар Муртазоева ва Олий Мажлис Котибиятининг катта референти Гавҳар Отабековалар сайланган.

Кенгаш аъзолари сафида «Файз» Мебель холдинг компанияси бошқаруви раиси Мукаррам Азимова, Тошкент шаҳридаги 26-мактаб директори Роҳатой Анназарова, Қорақалпоғистон Республикаси Педагогика институти доценти Яхшибека Абдуллаева, Ўзбекистон Республикаси хотин-қизлар қўмитаси раиси ўринбосари Зуҳра Ботирова, С.Раҳимов туман партия Кенгашининг биринчи котиби Парида Пармонова, Биринчи Тошкент Давлат тиббиёт институти умумий терапия бўлими мудири Турсуной Салимова, Тошкент шаҳар 6-сонли оилавий поликлиника бош шифокори Феруза Йўлдошева, Тошкент Авиация институти катта ўқитувчиси Юлдуз Тўхтаева, Бухоро шаҳар «Давр» хусусий корхонаси директори Гулнора Маҳмудова, Қибрай тумани «Қизил ярим ой» жамияти раиси Нигора Рустамова каби серғайрат, партиямиз ғояларини халқ ичида ташвиқот қилишда ташаббускор бўлган кўплаб фаолларимиз борлигидан фахрланамиз.

Аёллар Кенгаши томонидан шу йил давомида аёллар орасида бир қатор сиёсий-тарбиявий, хайрия тадбирлари ўтказилди. Бу борада айниқса партиямиз фахрийси Мукаррам Азимова раҳбарлигида Сирғали туманида ўтказилган тадбирлар эътиборга лойиқдир.

Ҳисобот даврининг 2001 йилида Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши қошида Ёшлар Кенгаши тузилди. Ўтган давр мабойнида Кенгаш аъзолари мунтазам равишда йиғилиб партия ёшлари орасида иш олиб боришди. Турли ташвиқот-тарғибот тадбирларида, баҳс–мунозараларда фаол иштирок этдилар. Ҳозирги кунда ёшлар кенгашига Биринчи Тошкент Давлат тиббиёт институти аспиранти Шуҳрат Қудратов-раис, ёш тадбиркор Қобилжон Соатов-раис ўринбосари сифатида раҳбарлик қилмоқдалар. Кенгаш таркибида Зоир Парпиев, Асан Йўлдошев, Бахтиёр Оллаберганов, Авзал Акбаров ва бошқа ўнлаб ёш партиядошларимиз бор.

Ўтган 2003 йилнинг ёзида партиямиз фаолиятида катта аҳамиятга эга бўлган воқеа юз берди. Ўзбекистогн «Адолат» социал-демократик партияси Ўзбекистон байналминал жангчи фахрийлар бирлашмаси билан ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида шартнома имзолади. Ўз сафларида 65 мингга яқин аъзони бирлаштирган ташкилотни партия билан ҳамкорликда иш олиб бориши партиямиз фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади. Афғонистон урушида тобланган ўнлаб жангчи фахрийлар «Адолат» СДП сафларига киришди, партиянинг тарғибот-ташвиқот тадбирларига кўмаклашишди, партияни қўллаб-қувватловчи сайловчиларнинг имзоларини йиғишга фаол ёрдам беришди. Шу билан бирга жойлардаги партия Кенгашлари ғайратли, иродали, ташкилотчи, жангчи фахрийлар ҳисобига мустаҳкамланди. Ижозат берсангиз, мен партиямиз номидан Ўзбекистон байналминал жангчилар бирлашмаси раиси Талъат Муродовга ва у орқали бирлашманинг барча аъзоларига ўз миннатдорчилигимни билдирсам.

Партиямизнинг Олий Мажлисдаги фракцияси сессияларда фаол қатнашди. Барча қонун лойиҳалари, айниқса, иқтисодиётга оид қонун лойиҳалари фракциямизда кенг ва атрофлича муҳокама қилинди. Билдирилган барча таклифлар инобатга олиниши учун ўз қарашларимизни жиддий ҳимоя қилдик ва бунга эришдик.

Партиямиз фракцияси Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети лойиҳаларини қизғин муҳокама қилиб, долзарб ва аниқ таклифлар билан чиқмоқда.

Партиямиз аъзолари парламентимизнинг турли қўмиталарида олиб бориладиган қонунчилик ва назорат фаолиятида фаол иштирок этмоқдалар. Маълумки «Адолат» партиясининг Дастурида қонун устуворлигига, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, ижтимоий адолатни қарор топтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Шу боисдан ҳам фракциямиз аъзолари ижтимоий масалалар ва бандлик қўмитаси, қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси, халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмиталари томонидан ташкил этилган тадбирларда фаол иштирок этмоқдалар.

Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ижтимоий масалалар ва бандлик қўмитаси томонидан уюштирилган «Ўзбекистон Республикасининг пенсия таъминоти тўғрисидаги қонун хужжатлари ижроси муаммолари», «Кучли ижтимоий ҳимоя — Ўзбекистон давлати сиёсатининг устувор йўналиши» каби мавзуларидаги конференцияларда иштирок этмоқда. Мазкур қўмита томонидан кўриб чиқилаётган қонун ва қарорлар ишлаб чиқилиши бўйича зарур тавсиялар киритилмоқда.

Фракциямиз аъзолари қабул қилинаётган қонунлар ва қарорлар лойиҳалари юзасидан муҳим таклиф ва мулохазаларни билдирмоқда. Айниқса, «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси устида жиддий иш олиб бориб, муҳим таклифлар билан чиқди. Бу қонуннинг қабул қилиниши Сиёсий партиялар ҳаётида мухим тарихий аҳамият касб этди.

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 14-сессиясида кўриб чиқилган «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқол) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни бўйича ҳам фракция тарафидан муҳим таклифлар китилди.

Олий Мажлис 15-сессиясида «Халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши депутатини, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қонунчилик палатаси депутатини ва Сенати аъзосини чақириб олиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси бўйича ҳам муҳим таклифлар киритилди.

Олий Мажлис ташкил этган Жиззах, Тошкент, Андижон ва Наманган вилоятларида «Дори воситалари фармацевтик фаолияти тугрисида»ги, «Хотин-қизларнинг сиёсий ҳуқуқлари тўғрисида»ги халқаро конвенцияларнинг ижросини назорат қилиш бўйича комиссияларида партиянинг фракция аъзолари фаол қатнашиб келмоқда.

Энди навбатдаги вазифамиз бу қонунларнинг мақсад-моҳиятини фуқароларга етказиш, улар билан учрашиб, ўрта ва кичик бизнесни равнақ топтиришга қаратилган қулайлик, имтиёзларни кўпчиликка тўлиқ тушунтиришдан иборатдир. Махаллалар ва жойларда ҳар бир Олий Мажлис сессияларидан сўнг мунтазам равишда учрашувлар ташкил этилиб, сессияда кўрилиб ва қабул қилинган ҳужжат ва қонунлар ҳақида аҳолига батафсил, атрофлича ахброт берилиб турилди.

Ҳар бир депутат бир ойда бир марта ўз туманида депутат қабулларини ташкил этди. Кабуллар ва депутат сўровлари натижасида кўплаб фуқароларга ижтимоий масалаларни ҳал этиш, амалий ёрдам кўрсатиб, юридик маслаҳатлар ва юз берган адолатсизликни бартараф этишда ёрдам берилди.

«Адолат» СДПнинг 1999 йилдаги Олий Мажлис ва маҳаллий кенгашлар депутатлигига ўтказилган сайловлардаги иштирокини таҳлил қилиш, ютуқ ва камчиликларимизни холисона баҳолаш ҳозирги кунда айниқса муҳимдир.

Ўтган сайловда партиядан Олий Мажлисга 11 депутат, маҳаллий кенгашларга 60 депутат сайланди. Албатта, салкам қирқ минг нафар аъзога эга бўлган партия учун бу эътиборли ютуқ эмас. Партия ташкилотларимизнинг сайловолди ва сайловлардаги фаолиятига танқидий назар ташласак йўл қўйилган қуйидаги камчиликлар кўзга ташланади.

Биринчидан, партиямиз томонидан кўрсатилган номзодларнинг кучли рақобатчилик шароитида кураш олиб боришга тайёргарлик даражаси паст бўлди.

Иккинчидан, номзодларни халққа таништиришда, уларнинг сайловолди дастурларини тарғиб қилишда, сайлов кампаниясини тўлақонли ўтказишда жойлардаги партия ташкилотлари кўнгилдагидек иш олиб бормади.

Учинчидан, партиямиз сайловолди кампаниясини олиб бориш учун етарли миқдорда маблағ жалб эта олмади. Оқибатда биз номзодларимиз ва партия ташкилотларимизни зарур даражада тарғибот воситалари ва хизматлар билан таъминлай олмадик.

Тўртинчидан, партия мақсад ва маслакларини, унинг сайловолди дастурини халққа етказиш юзасидан оммавий-тарғибот тадбирлари ниҳоятда кам ўтказилди.

Бешинчидан, 1999 йилги сайловларда вилоят, шаҳар, туман партия ташкилотлари маҳаллий кенгашлар депутатлигига жуда кам миқдорда номзодлар кўрсатдилар. Қорақалпоғистон Республикаси, Самарқанд, Сурхондарё, Навоий вилоят партия ташкилотлари турли сабабларга кўра умуман номзод кўрсата олмадилар.

Юқоридагиларни ҳисобга олган ҳолда партиямиз Олий Мажлиснинг қонунчилик палатаси, Қорақалпоғистон Жўқорғи Кенгеси халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари депутатлигига бу йил бўладиган сайловларга тайёргарлик ишларини ниҳоятда эрта 2003 йилнинг 25 декабрида ўтказилган Сиёсий Кенгаш XI пленумида бошлаб юборди.

Пленум қарорларига биноан Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва барча вилоят Кенгашлари зиммасига партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференцияларини ўтказиш ҳамда сайловларга тайёргарлик кўриш юзасидан тадбирлар режасини ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди. Сиёсий кенгаш қошида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференцияларини ўтказиш, сайловларга тайёргарлик кўриш ҳамда партиянинг сайловолди Дастурини ишлаб чиқиш бўйича ишчи гуруҳлари тузилди.

Режага кўра 2004 йилнинг 15 майигача бошланғич партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишлари, 16 июнгача туман, шаҳар партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов конференциялари, 25 сентябргача Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов конференциялари ўтказилди.

Самарқанд, Бухоро, Тошкент, Хоразм, Андижон вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри партия ташкилотларининг ҳисобот сайлов конференциялари намунали тарзда, куп сонли делегатлар партия фаоллари ва меҳмонлар иштирокида ўтказилди. Бу анжуманларни ёритиш учун оммавий ахборот воситалари, марказий ва маҳаллий телевидение вакиллари жалб этилди, партия ҳақида, унинг мақсад ва маслаклари ҳақида маълумот берувчи, конференция кун тартиби, қабул қилинадиган қарор лойиҳалари, сайланадиган партия органлари таркиби акс эттирилган материаллар кўп нусхада чоп этилиб делегат ва меҳмонларга тарқатилди. Ҳисобот-сайлов конференцияларини ўтказиш жараёнида партия Кенгашлари таркиби бир мунча янгиланди. Улар фидокор ва қаттъиятли партия фаоллари, билимдон ва жонкуяр аёллар, ғайратли ва шижоатли ёшлар ҳисобига мустаҳкамланди.

Йиғилиш ва конференцияларни ўтказиш жараёнида партиямиз сафлари 10000 (ўн минг) кишидан ортиқ ўсди. Жумладан Самарқанд вилоят партия ташкилоти аъзолари сони 14000 (ўн турт минг)дан, Бухоро вилоятида 5000 (беш минг) дан, Тошкент вилоятида 4,5 мингдан ошиб кетди.

Кейинги йилларда Самарқанд вилоятида бошланғич партия ташкилотларнинг сони 1328 тага етди. Партия аъзолари ўз бурчларини теран англаб, ижтимоий-сиёсий муаммоларни ҳал этишда дадил иштирок этмоқда. Тайлоқ, Булунғур, Оқдарё туманлари Самарқанд, Каттақўрғон шаҳарлари партия ташкилотларида шундай ишчанлик муҳити юзага келганлиги қувончлидир. Уларда сиёсий мулоқот клублари, спорт секциялари экологик тарбия масканлари мунтазам фаолият юритмоқда. Халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайланган партия вакиллари долзарб муаммо ва масалаларни сессия муҳокамасига олиб чиқмоқдалар.

Миллий — маданий марказлар ва касаба уюшмалари билан ҳамкорликда аҳолини сиёсий маданиятини ошириш, миллатлараро муносабатларини уйғунлаштириш, меҳнаткашларнинг ижтимоий — иқтисодий ҳуқуқларини ҳимоялаш, уларнинг шароитларини яхшилашга йўналтирилган тадбирлар ўтказилди.

Андижон вилояти партия кенгашининг аҳоли ўртасида терроризм ва ақидапарастликка қарши тушунтириш ишларини авж олдиргани эътиборга моликдир.

Маълумки, вилоятда айрим кимсаларнинг диний экстремизм, терроризмни авж олдириш учун уринишлари, уларнинг конституцион тузумга қарши иђвогарона ташвиқотлари содир бўлган эди. Бу ёвузлик харакатларига нисбатан партия етакчилари ва фаоллари бошланђич партия ташкилотларида, меҳнат жамоаларида учрашувлар ташкил этиб, давлатимиз олиб бораётган ташқи ва ички сиёсатни тушунтириб бердилар. Партия ташкилотларига, бир қатор меҳнат жамоаларига «Адолат» партияси вилоят кенгаши томонидан нашр эттирилган огоҳликка чорловчи «Халққа тинчлик ва осойишталик керак»! мавзуидаги плакатлар тарқатилди.

Хоразм вилоят кенгаши шаҳар ва туман кенгашлари билан ҳамкорликда иш олиб бормоқда. Натижада, вилоятда партия аъзолари сон жиҳатдан ўсиб, илђор, ишбилармон мутахассислар, қишлоқ хўжалиги ходимлари, ўқитувчилар ва зиёлилар, тиббиёт ходимлари ҳисобига партия сафи мустаҳкамланмоқда. Ҳозирги кунда шаҳар ва туманларда 127 бошланђич партия ташкилоти фаолият кўрсатмоқда, улар уч мингдан ортиқ партия аъзоларини ўз сафига бирлаштирган. Партия аъзоларининг 32 фоизини ёшлар, шулардан 12 фоизини хотин-қизлар ташкил этади.

Сирдарё вилоятидаги бошланғич ташкилотларда партия аъзоларининг сифатига эътибор кучайтирилмоқда. Эндиликда партия сафига меҳнатда ҳам, турмушда ҳам, жамоатчилик ишларида ҳам ижобий фазилатларни намоён этган сиёсий етук инсонлар қабул қилинмоқда.

Бироқ, Фарғона, Наманган, Навоий, Қашқадарё, Сурхондарё, Жиззах вилоят партия Кенгашлари ҳисобот даврида мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдалана олмадилар.

Бу вилоятларда партия сафларининг ўсиш суръатлари қониқарли бўлмади. Оммавий тарғибот-ташвиқот тадбирлари кам ўтказилди. Аъзолик бадалларини вақтида тўламаслик ҳолларига йўл қўйилмоқда. Шаҳар ва туманлар партия Кенгашларида пленум йиғилишлари кам ўтказиляпти. Бундай масъулиятсизликни республикадаги бошқа бир қатор партия ташкилотлари фаолиятида ҳам кўриш мумкин.

Ҳурматли делегатлар! Оммавий тарғибот ва ташвиқот тадбирларини амалга оширишга жиддий эътибор берилмоқда. Партия етакчилари томонидан ўнлаб бошланғич ташкилотларда «Парламент ислоҳати — Ўзбекистонда демократик тараққиётнинг янги босқичи» мавзусида суҳбатлар, мунозалар ўтказилди.

Шу билан бирга «Адолат» СДП турли пағонадаги ташкилотлари ва фаоллари томонидан меҳрибонлик уйлари, ветеран ва ногиронларга байрам дастурхонлари ташкил этилди. Аҳолининг энг ночор қатламлари кексалар, ногиронлар, етимесирлар, кўп болали оналарга доимий равишда эътибор кўрсатилмоқда. Масалан, Самарқанд партия ташкилоти томонидан жорий йилнинг ўзида 2035847 сўм, Тошкент шаҳридаги Собир Раҳимов ва Акмал Икромов туманлар партия ташкилотлари томонидан 2004 йил бошидан умумий қиймати 3 млн. сўмдан ортиқ ёрдам кўрсатилди.

Партия томонидан ёшларнинг жисмоний камолотига жиддий эътибор бериб келинмоқда. Фақат 2003 йил ва 2004 йилнинг ўтган даврида Самарқанд вилояти партия ташкилоти томонидан шу мақсад учун 11401 минг сўмлик ҳомийлик ёрдам ташкил этилди.

Ўзбекистон «Адолат» СДП халқаро алоқаларни мустаҳкамлашга ҳам катта эътибор қаратмоқда.

2003 йил апрел ойида Германиянинг Конрад Аденауэр фонди билан Ўзбекистон «Адолат» СДП ўртасида «Ҳамкорлик қилишнинг асосий принциплари тўғрисида»ги битим имзоланди. Шунга кўра мазкур жамоат ташкилоти билан бир қанча тадбирлар ташкил этилди. Фонд томонидан уюштирилган конференция ва семинарларда партиямиз фаоллари парламентаризм ва ғарб демократияси асослари, Германия сиёсий партияларининг фаолияти ҳақида маълумотларга эга бўлдилар. Партиянинг икки вакили фонд ҳомийлигида Германияга бориб Германия Социал-демократик партияси ва Хрестиан-демократик иттифоқи партиялари фаолияти билан тинишиб келди.

Партиямизнинг бош нашри ҳисобланган «Адолат» газетасининг асосий вазифаси партия ҳаётини кенг ва ранг-баранг мавзуларда ёритиш, Дастурий вазифаларимизни амалга оширишда кўмаклашиш, вилоят, туман ва бошланғич ташкилотлари фаолиятидаги муаммоларга муассис ва партия фаоллари эътиборини қаратишдан иборатдир.

Ўтган даврда таҳририят аъзолари ўз Низомида белгиланган вазифаларни бажариш бўйича бир қанча ибратли ишларни амалга оширдилар. Бироқ, «Адолат» газетаси ўз фаолиятини Президент Ислом Каримовнинг Олий Мажлис ўн тўртинчи сессиясида сиёсий партиялар нашрлари ҳақида билдирган танқидий фикрлари бўйича ишини тубдан яхшилаши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Гапнинг очиғи, бизнинг ўзимиз муассис сифатида газета фаолиятига етарли эътибор бериб, таҳририят жамоасини ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни унутиб қўйдик. Биз - сиёсий Кенгаш, вилоят кенгашлари ва барча фаоллар газетамизнинг обрўйи-нуфузини кўтариш, унинг муаммоларини ҳал этиш билан жиддий шуғулланмоғимиз керак.

Азиз дўстлар!

Сизларга маълумки, ҳозирги кунда сиёсий партияларда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига сайлаш учун қонунчилик фаолияти билан самарали шуђулана оладиган номзодлар танлаш ишлари қизғин давом этмоқда.

Шу боис танланган номзодлар билан «Адолат» СДПнинг сайловолди Дастури», «Депутатлик мандати», «Сайловда кураш» каби долзарб мавзуларда тренинглар ташкил этиш, Партиямиз кўрсатилаётган номзодларни сайлов жараёнида қўллаб-қувватлаш учун сайлов штабини ташкил этиш, уларнинг ишончли вакилларини танлаш бўйича партиянинг обрули фаолларидан иборат Маслаҳат Кенгаши тузиш мақсадга мувофиқ бўлар эди. «Адолат» ва бошқа газеталарда сайлов олди кампаниясида фаол қатнашаётган хотин-қизлар, ёшларга, бағишланган мақолалар суҳбат ва лавҳаларни алоҳида рукнларда ёритиб бориш даркор. Яна бир фикр — Ватан тараққиёти, халқ фаровонлиги учун ўз салоҳиятини фидо қилишга шай кишиларнинг парламентдан ўрин олишлари учун юртдошларимиз позицияси ҳозирги сайлов кампанияси бошланган кунлардан фаоллик ва аниқлик касб этиши лозим деб ҳисоблайман.

Чунки сиёсий партиялар ва ташаббускор гуруҳлар томонидан номзодларни танлашда халқнинг фикрини қанча кўп ҳисобга олсалар, сайлов кампаниясининг кейинги босқичларида кўзланган натижаларга эришишлари шунча енгил кўчади.

Номзодликка муносиб кишиларни кўрсатиш, улар ичидан энг арзийдиган вакилларни сайлашдан энг аввало ўзимиз манфаатдормиз. Негаки, эртанги ҳаётимиз даражаси сайлов натижаси билан чамбарчас боғлиқдир.

Сизга маълум, «Адолат» СДП маҳаллий ҳокимият вакиллик органларини шакллантиришда ҳам фаол иштирок этади. Бу ўз навбатида, парламентнинг юқори палатаси — Сенат аъзоларини сайланишига бевосита таъсир кўрсатади.

Мамлакатимизда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг белгиланган асосий йўналишлари бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада сиёсий партияларнинг жамиятимиздаги ўрни алоҳида аҳамият касб этади. Уларнинг роли икки палатали парламент тизимига ўтилиши муносабати билан тобора ошиб бормоқда. Негаки, Ўзбекистон Республикасининг «Референдум якунлари ҳамда давлат ҳокимияти ташкил этилишининг асосий принциплари тўғрисида»ги Конституциявий қонунга ва Конституцияга киритилган ўзгаришларга мувофиқ бўлажак парламентнинг қуйи палатаси — Қонунчилик палатаси доимий, профессионал асосда иш олиб боради. Ушбу палата сиёсий партияларнинг бевосита иштирокида шаклланади. Парламентнинг қуйи палатасига муносиб номзодлар сайланиши учун бизнинг партиямиз ҳам муайян даражада масъулдир.

Бундан ташқари партиямизнинг вилоятлардаги ташкилотлари халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларига тегишли туман ва шаҳар партия ташкилотлари муносиб номзодлар кўрсатиш учун ҳам масъулдирлар. «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»ги қонунга мувофиқ «Халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар сиёсий партияларнинг тегишли туман, шаҳар органлари ҳамда фуқаролар йиғинларида (вакллари йиғилишларида) кўрсатилади. Сиёсий партиялар, фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари тегишли ҳудудда жойлашган ҳар бир сайлов округига биттадан депутатликка номзод кўрсатишга ваколатлидир».

Демак бизнинг партиямиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик палатасига 120 нафар депутатликка номзод, вилоят Кенгашлари ва Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, шунингдек туман ва шаҳар Кенгашларига қарийб олти мингга яқин депутатликка номзод кўрсатишга ҳақлидир.

Лекин мен яна бир нарсага эътиборингизни жалб қилмоқчи эдим. Биз барча сайлов округларидан номзод кўрсатишга интилмасдан, балки сон жиҳатдан камроқ номзодлар кўрсатиб, уларнинг сайловда ўтиши учун жиддий ҳаракат қилишимиз керак.

Олдинги сайловлардаги тажрибамиз шуни кўрсатадики, муваффақият кўрсатилган номзодлар сони билан эмас, балки кўрсатилаётган номзодларнинг шахсига, сиёсий ва ғоявий тайёргарлигига, унинг аҳоли орасидаги ҳурмат-эътиборига, номзодларни қўллаб-қувватловчи жойлардаги партия ташкилотларнинг салоҳиятига ва фаоллигига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Ҳурматли делегатлар!

Сизнинг эътиборингизга тақдим этилган ушбу ҳисобот 1999-2004 йилларда партиямиз томонидан амалга оширилган ишларнинг қисқача тавсифидир, бу ишларнинг кенг кўламлилиги ва кўп тармоқлилигига қарамасдан олдимиздаги вазифалар ундан ҳам улканроқ ва мураккаброқдир. Лекин ҳозирда эллик минглик Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси бундай вазифаларни ҳал этиш учун сиёсий куч-қудрати ҳам, халқ орасидаги обрў-эътибори ҳам етарлидир. Партиямизга муваффақият ва Сизларга сиҳат-саломатлик тилайман!

Маъруза қисқартирилган ҳолда эълон қилинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 12 йиллигига

СУД ИСЛОҲОТЛАРИ

фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминламоқда

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимидаги ислоҳотларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Судни ҳокимиятнинг мустақил тармоғи сифатида эътироф этган Ўзбекистон Республикаси Конституцияси асосида «Судлар тўғрисида»ги Қонун ва унинг таҳрири қабул қилинди, барча соҳалардаги каби босқичма-босқичлик ва изчилликни таъминлаган ҳолда амалдаги кодекслар, қонунлар ва меъёрий ҳужжатларга тегишли ўзгартиришлар киритилди, судьялик лавозимларига номзодларни танлаш ва тавсия этишни судьяларнинг чинакам мустақиллигини таъминловчи тизим яратилди.

Судларнинг ихтисослашуви фуқаролик ва жиноий ишлар бўйича алоҳида судларни ташкил этилиши фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтирди.

Иш юритувимиздаги фуқаролик ишларининг сони йилдан-йилга кўпайиб бораётганлиги фуқароларнинг судларга бўлган ишончлари мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатмоқда ва шу омиллар боис уларнинг судларга мурожаатлари тобора ортаяпти.

Фуқароларнинг ва давлат идоралари, корхона, ташкилотларнинг судларга келиб тушаётган мурожаатларининг мазмуни кенг кўламли ва хилма-хил. Улар фуқаролик, оилавий, уй-жой, меҳнатга оид ҳуқуқий муносабатлар, тадбиркорлик фаолиятини ҳимоя қилишга доир ва мансабдор шахсларнинг хатти-ҳаракатлари ва қарорлари устидан шикоятга оид ва бошқа мазмундаги мурожаатлардир.

Бу борадаги суд амалиёти таҳлили фуқаролар Конституциямизнинг 44-моддасида мустаҳкамланган ўзларининг бузилган ҳуқуқларини суд орқали ҳимоя қилиш ҳуқуқларини теранроқ англаётганликлари ва бу ҳуқуқларидан тобора тўлароқ фойдаланаётганликларини кўрсатмоқда.

Ўз навбатида суд амалиёти ва давр талабларидан келиб чиққан ҳолда фуқаролар ва юридик шахсларнинг мурожаатларини фуқаролик ишлари бўйича судларда кўриб чиқиш тартиби ҳақидаги қонунчилик ҳам такомиллаштириб борилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 12 декабрдаги Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Фуқаролик — процессуал кодекси янги боб билан тўлдирилиб, фуқаролик ишлари бўйича судларда суд буйруғи тартибида иш юритиш жорий этилди.

Суд буйруғи бўйича ундирувчи буйруқ берилганидан кейин суд қарорларини ижро этиш учун белгиланган тартибда амалга оширилади. Суд буйруғи барча турдаги низолар бўйича эмас, балки талаб нотариал тасдиқланган битимга асосланган бўлса ёки талаб ёзма битимга асосланган ва жавобгар томонидан тан олинган бўлса ҳамда вояга етмаган болалар учун алиментлар ундириш (агар бу талаб оталикни белгилаш билан ёки учинчи шахсларни жалб этиш заруряти билан боғлиқ бўлмаса) ҳақидаги талаблар арз қилинган ҳолларидагина чиқарилади.

Суд буйруғи тартибида иш юритиш қоидалари афзалликларидан вилоятимиздаги фуқаролик ишлари бўйича судлар самарали фойдаланмоқда.

Жорий йилнинг ўтган тўққиз ойи давомида туманлараро судларимиз томонидан 1500 га яқин судларга келиб тушган фуқароларнинг ўзларининг бузилган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳақидаги мурожаатларининг салкам 20 фоизи суд буйруғи чиқариш тартибида кўриб чиқилди. Бу эса фуқароларнинг унча мураккаб бўлмаган мурожаатларини ўз вақтида ортиқча сансоларликларсиз ҳал қилиш имконини берди.

Вилоят ва туманлараро судларимизнинг иш фаолиятини ташкил этишда фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини шакллантириш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Зеро, муҳтарам Президентимиз Ислом Каримовнинг суд-ҳуқуқ тизимидаги ислоҳотлар масаласига тўхталиб, «Аҳолини ҳуқуқий тарбиясини тубдан яхшилаш, унинг ҳуқуқий маданият даражасини ошириш, ҳуқуқий ахборотнинг кенг майдонини яратиб бериш ҳуқуқий давлатнинг қарор топишида муҳим йўналишдир», — деб алоҳида таъкидлаганлари бежиз эмас.

Чунки, аҳолини ҳуқуқий маданият даражасинини кўтармасдан туриб, суд ҳокимиятини мустаҳкамлаш, унинг чинакам мустақиллигини таъминлаш мумкин эмас.

Фуқароларнинг ва мансабдор шахсларнинг ҳуқуқий маданиятини шакллантириш борасида судлар томонидан қўлланилиши мумкин бўлган хилма-хил усул ва воситалар борки, уларнинг барчасидан унумли фойдаланиш имконияти мавжуд. Жумладан, фуқаролик ва жиноят ишларини сайёр суд мажлисларида кўриш, ишларни кўриш чоғида аниқланган қонун бузилиш ҳолатларини бартараф этишга мансабдор шахслар ва жамоатчилик эътиборини қаратиш юзасидан хусусий ажримлар чиқариш ҳам ана шундай воситалардан ҳисобланади.

Ишларни сайёр суд мажлисларида кўришда қатнашган фуқаролар тегишли қонун талаблари ҳақида бевосита жонли тасаввурга эга бўлсалар, хусусий ажримлар мутасадди шахсларнинг келгусида қонун бузилиши ҳолатларини содир этишдан тийилиш ва содир этилган қонун бузилиш ҳолатларини бартараф этиш учун самарали турткi бўлади. Шу ҳолатларни ҳисобга олган ҳолда жорий йилнинг ўтган даври давомида вилоятимиздаги фуқаролик ишлари бўйича судлар томонидан чиқарилган хусусий ажримлар ва сайёр суд мажлисларида кўрилган ишлар сони қарийб 1,5 мартага кўпайди.

Фуқароларнинг ҳуқуқий онгини ўстириш ва аҳолининг ҳуқуқий маданиятини шакллантиришда оммавий ахборот воситалари газета, журнал, телевидение ва радио орқали ҳуқуқий мавзуларда чиқишларни аҳамияти алоҳидадир.

Ҳозирда вилоятларда ҳам алоҳида телерадиокомпаниялар фаолият олиб бораётганлиги, махсус ҳуқуқий нашрларнинг мавжудлиги суд-ҳуқуқ тизимидаги ислоҳотлар ва уларнинг ҳаётга тадбиқ этиш жараёнини аҳолига тез ва кенг кўламда етказиш имконини бермоқда.

Шунингдек, судьяларимиз томонидан фуқароларнинг яшаш, ўқиш ва иш жойларида бевосита мулоқотлар ўтказмоқда. Бундай мулоқотлар орқали фуқароларни қизиқтирган ҳуқуқий мавзудаги саволларига ўз ўрнида малакали тушунтиришлар ишлари учун қулай шароит яратилмоқда.

Ҳуқуқий тарғибот ишларини ташкил этишда асосий эътибор ҳар бир фуқаролар нинг ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини тўла англашига эришиш, ҳуқуқ ва манфаатлари бузилган ҳолларда қонуний ҳуқуқий воситалар билан уларни ҳимоя қилиш йўлларини тушунтириш, мансабдор шахсларни ўз иш фаолиятларида қонун устуворлигига қатъий риоя қилиш ҳиссини тарбиялашга қаратилмоқда.

Президент И.А.Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг сессияси мажлисларида қайта-қайта таъкидлаганларидек, чинакам мустақил кучли суд ҳокимиятигина фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонун манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлайди. Шунинг учун ҳам суд ислоҳотлари аввало халқ учун, ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқ ва манфаатлари учун эканлигини ҳар бир шахсни онгига сингдириш жамиятда ҳуқуқий маданиятни шакллантиришдаги ишларимизнинг асосини ташкил этиши лозим.

Абдурасул ЭРАНОВ,
Фуқаролик ишлари бўйича Наманган вилоят суди раиси

ИШСИЗЛИК МУАММОЛАРИ ЎРГАНИЛДИ

Республика Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигида Олий Мажлиснинг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси томонидан сайёр йиғилиш ўтказилди. Унда Ўзбекистон Республикасининг "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги қонунининг Қорақалпоғистондаги ижроси кўриб чиқилди.

Мажлис қатнашчилари [illegible] Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари Х.Абдураҳмонов ахборотини тинглади.

[illegible] хўжаликлардан ишдан бўшаётган ишчи ходимларни ишга жойлаштириш, касбга ўқитиш ва қайта ўқитишнинг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда аҳолининг кенг қатламларини ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида 2004 йилга мўлжалланган Республика худудий "Бандлик" дастури ҳамда туман ҳокимликларининг дастурлари ҳам ишлаб чиқилган, - деди комиссия раиси Шарифа Салимова. - Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 1 декабрдаги 504-сонли қарори бўйича Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши ҳамда Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан [illegible] 2004-2007 йилларга мўлжалланган иш режаси ишлаб чиқилган. Республикада худудий дастурга кўра, янги иш ўринлари яратиш режаси 2002 йилда 103,1 фоизга, 2003 йилда 97,3 фоизга, 2004 йилнинг 9 ойи давомида 104,4 фоизга бажарилган.

Қорақалпоғистон туман меҳнат бўлимлари жойлардаги ижтимоий кўникма марказлари билан биргаликда иш олиб бормоқда. Ушбу марказлар томонидан берилган йўлланма асосида қамоқ жазосини ўтаб келган фуқаролардан иш сўраб мурожаат қилганлари ишга жойлаштирилмоқда, касби тўғри келмаганлари эса ижтимоий [illegible] сўмлик 65 та аризалар киритилган, прокуратура органлари томонидан фуқароларнинг 275 миллион сўмлик иш ҳақлари ундириб берилган.

Йиғилиш якунида иштирокчилар таклиф ва мулоҳазалари ўрганилиб, комиссия қарори қабул қилинди.

Инобат ЭГАМҚУЛОВА,
"Туркистон-пресс"

БОШБОШДОҚЛИК

Пиллачилик кўп меҳнат талаб қиладиган соҳа. Шу боисдан ҳам унга алоқадор мутасадди раҳбарлар ўз вазифаларига виждонан ёндошиб [illegible] тўғрисида ўз вақтида маълумот бериб турмаганлиги боис ҳам пиллакорлар, ҳам акциядорлар зиён кўриб келяпти. Биргина мисол: тумандаги Мирзо Улуғбек номли ширкат хўжалиги пиллакорларига иш ҳақи ўрнига қиммат нархда сифатсиз атлас берилди, деб қалбаки ҳужжат қилинган. Аслида эса туман прокуратурасининг текширувидан сўнг 2180000 сўмлик сифатсиз атласнинг нақд пул ўрнига пиллакорларга берилганлиги маълум бўлди.

Мазкур ташкилот кузатув Кенгаши раиси сифатида ОАЖ раҳбари И.Қодировага ва вилоятдаги мутасадди раҳбарларга бир неча бор жамоадаги ноқонуний ишлардан норози бўлиб эътироз билдирдим. Лекин ҳеч бири самара бермади. Ваҳоланки, ташкилотимиз қанча тез ривожланса, биз акциядорлар ва пиллакорларга шунчалик яхши. Чунки ойлик иш ҳақи ва диведентимизга ўз вақтида эга бўламиз. Афсуски...

Ҳурматли таҳрият ходимлари! Сизлардан илтимос, ушбу шикоят хатимни газетангиз саҳифаларида чоп этсангиз. Зора, шу соҳага алоқадор мутасадди раҳбарлар уни ўқиб, бу бошбошдоқлик ва лоқайдликларга барҳам берса...

Анвар ҚАРШИЕВ,
Каттақўрғон пилла уруғчилик заводи ОАЖ кузатув Кенгаши раиси

Қилмиш-қидирмиш

НАФС БАНДАЛАРИ

СОХТА ДИПЛОМ "КАРОМАТИ"

Аёлни қанча ардоқласак, қадрласак шунча оз. Ҳадиси шарифда ҳам "жаннат оналар оёғи остидадир", дейилган. Бироқ бу фоний дунёда ўз аёллик ибоси, покизалигини йўқотганлар ҳам учраб туради.

Гурлан туманида яшовчи Зоида Машарипова ўз жиғилдоғини ўйлаб, кечирилмас жиноятга қўл урди. У 1992 йил октябрь ойида таниши Ғайрат Аҳмедовдан 100 минг сўм купон эвазига 1988 йили Тошкент педагогика билим юртига кириб, 1991 йили Мактабгача тарбия муассасаларида тарбиячи ихтисоси бўйича тамомлаган, деган МТ 687053-сонли қалбаки диплом сотиб олиб, 1992 йилнинг ноябрь ойидан буён туман халқ таълим бўлимига қарашли "Гулғунча" мактабгача таълим муассасасида тарбиячи лавозимида ишлаб келган. З.Машарипованинг жиноий хатти-ҳаракати туман прокуратураси ходимлари томонидан чуқур ўрганилиб, Жиноят Кодексининг 228-моддасини 3-қисми билан малакаланди. У қонунда кўрсатилган жазосини олди. Бироқ бу аёл ниқобидаги товламачи шунча вақтдан бери мурғаккина ёшларга тарбия бераётганини қандай тушуниш мумкин. Наҳотки, туман халқ таълим бўлимидаги мутасадди раҳбарлар, қолаверса, маҳалла-кўй, қўни-қўшни бу аёл сохта тарбиячи эканлигини билиб ололмаган. Жамоатчиликнинг лоқайдлиги туфайли Зоида Машарипова эл-юрт олдида юзи шувут бўлди.

ҚЎЛБОЛА "УРГАНЧ" АРОҒИ

Мамлакатимизда озиқ-овқат маҳсулотларининг сифатига алоҳида эътибор берилаётгани ҳеч кимга сир эмас. Чунки, сифатсиз озиқ-овқат маҳсулотларини истеъмол қилган ҳар бир киши бирон-бир хасталикни ортириши табиий. Шунга қарамасдан кўпчилик фуқароларимиз озиқ-овқат маҳсулотларини, айниқса, спиртли ичимликларни қўлбола ҳолда тайёрлаб мўмайгина пул топишга ҳаракат қилмоқда. Жиноят устида қўлга олинганида эса раҳм-шафқат сўрашдан нарига ўтолмаяпти. Тумандаги деҳқон бозорининг орқа томонида ноқонуний савдо қилаётган Нигора Йўлдошева ҳамтовоғи Ҳамид Аллабергановга 0,5 литрли 300 шиша акциз маркасиз қўлбола "Урганч" ароқ маҳсулотини ҳар бир шишасини 800 сўмдан жами 240 минг сўмга сотаётганида қўлга тушди. Унинг жиноий хатти-ҳаракатлари туман прокуратураси томонидан кўриб чиқилиб, ЖКнинг 186-1-моддаси 1-қисмида кўрсатилган жиноят содир этганлиги аниқланди. Ва жиноят иши судга оширилди. Суд томонидан унга тегишли жазо тайинланди.

Худди шу манзилда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтмасдан савдо-сотиқ қилаётган Санамжон Халлиеванинг жиноий хатти-ҳаракатлари эса ҳаммани "лол" қолдирди. У 20 шиша 0,5 литрли "Урганч" ароғини ҳар бир шишасини 750 сўмдан жами 15 минг сўмга сотаётганида "тумшуғи"дан илинди. Аввалига Санамжон Халлиева кетса кетибди-да, 15 минг сўмлик ароқ деб дунёни сув олса ўрдакка не ғам қабилида иш тутди. Тегишли ҳужжатлар ва маълумотлар асосида уйидан прокуратура ходимлари томонидан тинтув ўтказилганда эса ўзини қўярга жой тополмай қолди. Унинг яшаётган уйида сотишга мўлжаллаб қўйилган 260 шиша 0,5 литрли қўлбола "Урганч" ароғи, 10 дона қалбаки акциз маркалари ва қўлбола ароқ оғзини маҳкамловчи мослама борлиги аниқланиб, далилий ашё сифатида олиб қўйилди. Ана шундагина С.Халлиева талвасага туша бошлади. Дастлабки тергов жараёнида ҳам, суд мажлисида ҳам у қилган ишидан қаттиқ пушаймонлигини, бошқа бу каби жиноий хатти-ҳаракатлар билан шуғулланмаслигини билдириб, кечирим сўрашга ўтди. Унга ҳам одил суд Нигора Йўлдошева сингари қонуний жазо тайинлади.

Назаримизда, бу каби жиноятларни фош этишда кенг жамоатчилик билан ҳамкорликда иш олиб борилса, нур устига аъло нур бўларди. Бизда кўпчилик одамлар қўни-қўшничилик, таниш-билишчилик деб жиноятни кўриб кўрмаганга,

билиб билмаганга олишади. Ваҳоланки, ўша сотилган сифатсиз озиқ-овқатдан худди шу одамларнинг таниш-билишлари, қариндош-уруғлари хасталаниши мумкинку!.

ЎЙЛАНМАЙ ОЛИНГАН 1000 СЎМ

Тадбиркорлик билан шуғулланиб келаётган Зулайхо Абдураҳимова ўйлаб-нетиб ўтирмасдан ўзи яшайдиган Гурлан шаҳарчаси А.Қурбонниёзов кўчаси 23-уйда 1000 сўм пул эвазига Неъмат Қурбонов ва Дилдора Полвановаларга фоҳиша хона ташкил қилиб бераётганида "чув тушди". Фалокат оёқ остида деганларидек, З.Абдураҳимова 1000 сўм мўмай даромад қиламан деб жиноятчига айланди. У суд ҳукмига кўра ЖКнинг 131-моддасининг 1-қисмида кўрсатилган жиноятни содир этганликда айбланиб, ҳар ойлик иш ҳақининг 20 фоизини давлат фойдасига ушлаш шарти билан 2 йил муддатга аҳлоқ тузатиш ишига жалб қилинди. Унинг хулқи устидан назорат қилиш туман ички ишлар бўлими зиммасига юклатилди.

Қўчқор РАҲИМОВ,
Гурлан тумани прокурори

Хожа Аҳрор Валий таваллудининг 600 йиллиги олдидан

ОЛАМИ КУБРО

Маълумки, тасаввуффий таълимотда "олами суғро" (кичик олам) ва "олами кубро" (катта олам) деган тушунчалар мавжуд. Бу тушунчалар тасаввуфдаги асосий масала бўлмиш Инсон ва Худо ёки Яратилмиш ҳамда Яратувчи орасидаги муносабатлар билан боғлиқ. Тасаввуфдаги яна бир ўзак масала ваҳдатул-вужуд бўлиб, унингча, Худо, барча борлиқ, мавжудот, наботот, ҳайвонот ҳамда Инсон яквужуд ҳисобланади. Шунинг учун ҳам яратувчи — Худонинг жилосини, айрим белгилар ва сифатларини, унинг томонидан яратилган мавжудотларнинг энг мукаммали, гўзали, афзали, яъни гултожи бўлмиш Инсонда кўриш мумкин. Лекин бундай инсон оддий киши эмас, балки сара, энг камёб ва нодир, ҳар жиҳатдан етук, камолотга эришган, мукаммал инсон ҳисобланади. Ўшандай мукаммал инсондагина Ибн ал-Арабийнинг ақидасига кўра, Худонинг айрим белгиларини ва сифатларини кўриш мумкин экан. Бундай инсон тасаввуфий таълимотга кўра, бир асрда бир марта дунёга келувчи фавқулодда буюк Инсон — "Валийуллоҳ" ёки "Қутб" дейлади. Ўшандай, XV юзйилликдаги "Валийуллоҳ", "Қутб" ёки "Олами кубро" Зот, ҳазрати Алишер Навоий айтганларидек, Хожа Убайдуллоҳ Аҳрор Валий ҳисобланади. Дарҳақиқат, XV асрдаги маънавиятимиз ҳамда бағоят гуллаб-яшнаган олтин аср саналмиш XV юзйилликнинг энг ёрқин, бузургвор сиймоси Хожа Аҳрор Валий ал-Шоший ас-Самарқандий (1404-1494) бўлган.

Бул мўътабар ва бузургвор Зот ҳақида истиқлолимиздан сўнг яратилган Ботирхон Валихўжаев, Зокиржон Қутибоевларнинг илмий изланишлари ҳамда ушбу асар муаллифларидан бирининг "Янги Хамса"сининг бешинчи достони бўлмиш "Ҳайратул-Аҳрор" ("Аҳрор ҳайратлари") шеърий асари орқали оз бўлса-да айрим маълумотларга эгамиз.

Маданиятимиз тарихида олтин саҳифа саналмиш Муҳаммад Қозининг "Силсилатул-орифийн", Мавлоно Фаҳриддин али ас-Сафийнинг "Рашоҳот айнул-ҳаёт" ("Ҳаёт булоғидан оққан томчилар"), абу Тоҳирхўжанинг "Самария" асарларида, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий, Заҳириддин Муҳаммад Бобур ва бошқа тарихий шахсларнинг илмий, бадий асарларида Хожа Аҳрор Валий яшаган давр, бу муборак сиймонинг хайрли фаолиятлари, таржимами ҳоли, туриш-турмуши, шакл-шамойили, тарзи-тафаккури ҳақида етарли маълумотлар топилади.

Даставал Хожа Аҳрор Валийнинг шогирдларидан бири Мавлоно Муҳаммад Қозининг "Силсилатул-орифийн" асарида белгиланган бузургвор Хожамизнинг қуйидаги фикрлари хусусида тўхталсак. "Силсилатул-орифийн"да ўқиймиз: "Улуғлар айтганларким, қайси юракда ғам бўлмаса, уни кесиб олиб итлар олдига ташлаш лозим. Чунки ундай юракнинг ҳайвон юрагидек оддий бир гўшт парчасидан қандай фарқи бор?"

Мавлоно Муҳаммад Қози ўз асарининг яна бир жойида бузургвор Эшонимизнинг муҳим бир фикрини мана бундай келтиради: "Бизга қадар нуфузли кишилар оддий фуқаролар манфаатлари йўлида амирлар ва ҳукумдорларга мурожаат қилганлар. Биз бундай ишни қилишни зарур, деб ҳисобламаймиз. Ҳозирги алғов-далғов даврда Оллоҳ таолонинг иродаси билан биз мусулмонларни золимлар зулмидан ҳимоя қилишни ўз бурчимиз деб ҳисоблаймиз". Агар диққат-эътибор ила қарайдиган бўлсак, Хорамизнинг юрак ҳақидаги, беғам юракни, оддий мол юрагидек дардсиз юракни кесиб олиб итларга ташлаш керак, деган фавқулодда муҳим фикри унинг замондоши ҳазрати Алишер Навоийнинг ҳаммамизга ёд бўлиб кетган: "Одам эрсанг, демагил одами, Оники йўқ халқ ғамидин ғами", деган олийжаноб мисраларини эслатади. Маълумки, юқоридаги халқ ғами билан бирга, эл дарди ила ҳамдард, ҳамнаво юрак ҳақидаги фикр Ҳазрати Валийуллоҳ 90 йиллик умрлари жараёнида ўшал олийжаноб ғояга оғишмай амал қилгандир.

Юқорида келтирганимиз иккинчи муҳим инсонпарварлик, фуқаронавозлик тўғрисидаги фикри билан ҳам Хожагон (Нақшбандия) тасаввуфий тариқатининг XV асрдаги сардори бўлмиш Хожа Аҳрор Валийнинг мазкур тариқат асосчилари Шайх Юсуф Ҳамадоний, Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний (Хожаи Жаҳон) ҳамда Баҳоуддин Нақшбандлардан фарқлаб туришини кўрсатди.

Тарихдан яхши маълумки, Ҳамадоний, Ғиждувоний, Нақшбандлар ўзларини замона амирлари ва ҳукмдорларидан четга тортиб, ҳокимият ишларига деярли аралашмаганлар. Бундай ҳолатни Хожагон (Нақшбандия) сулуки фаолиятига зид ва нораво, деб билишган. Хожа Аҳрор Валий эса, агар таъбир жоиз бўлса, айтиш мумкинки, мазкур тариқатни мутлоқ бошқа томонга буриб юборди, уни X аср, айниқса унинг иккинчи ярми, Соҳибқирон Амир Темурдан сўнгги темурийзодалар ўртасида тожу тахт учун курашлар авж олган, даҳшатли ва беаёв биродаркушликлар туфайли халқ оммаси (фуқаро, мўмин-мусулмонлар)нинг тинкалари бағоят қуриган, ниҳоятда алғовдалғовли давр тақозоларига мос ривишда, ўшал оғир замона тақозоларига биноан Хожагон (Нақшбандия) тариқатига ислоҳотлар киритди, айтиш мумкинки, тариқатни осмондан ерга олиб тушиб, оддий халқ хизматига, жамият фойдасига қаратди.

Хожа Аҳрор Валий ўзининг ўткир ақли, заковати, илоҳий-инсоний қудсияти, ўта ижтимоий фаоллиги билан XV асрнинг иккинчи ярмида, академик Бартольд ибораси билан айтадиган бўлсак, "Туркистон ўлкасининг ягона ҳукмдорига айланди". Нафақат Туркистон ва Хуросон, балки бутун Ўрта ва яқин Шарқ улкан мусулмон минтақаси халқларининг деярли ярим асрга яқин тинч ва осойишта яшашларига имконият яратди. Ҳазрати Навоий ўзининг "Насомий ул-муҳаббат" асарида ёзганларидек, "Мавороуннаҳр салотини ўзларини аларнинг (Хожанинг) муридзодлари ва маҳкуми ҳукми тутилар эди. Йўқ, ёлғуз Мовароуннаҳр салотини, балки Хуросон, Ироқ, Озарбайжон, ҳаттоки бир соридин Рум ва Мисрғача ва бир Хитой ва Ҳиндғача барча мулук ва салотин ўзларини аларнинг (Хожанинг) маҳкуми ҳукум ва маъмур фармони тутар эрди". Бу гапларни ўқир эканмиз, ундан шундай хулоса чиқариш мумкинки, Хожи Аҳрор Валий энг юқори ва гўзал сўзларни ҳазрат Алишер Навоий, Абдураҳмон Жомий, Заҳириддин Муҳаммад Бобур ва бошқа Хожамизга замондош бўлган кўплаб буюк зотлар ўзларининг илмий, насрий ва шеърий асарларида Хожа Аҳрор Валийни, унинг қудсиятини, хайрли ва савобли фаолиятларига қойил қолишган, унинг ишларидан ҳайратга тушишган.

Абдураҳмон Жомий Ҳазрати Эшонимизга бағишлаб алоҳида шеърий достон ёзганлар. Хожа Аҳрор Валийни кўрмоқ ва сеҳрли суҳбатларидан баҳраманд бўлмоқ учун ул Зот Хуросондан Туркистонга беш бор келган эканлар, Хожани "Туркистондаги каъбам" ёки "Каъбаи мақсудим", дея юксак баҳолаганлар. Ҳазрати Навоий эса юқорида эслатиб ўтганимиз "Насойим"даги сўзларидан ташқари Хожанинг улуғ қудсиятини ва муҳим илоҳий-инсоний аҳамиятларига таҳсин айтиб "Муршиди офоқ" (бутун дунё пири муршиди) деб атаганлар. Алишер Навоий ўзининг "Ҳайратул-аброр" асарида ҳазрати Хожамизнинг ўз суҳбатдошлари олдидаги ички жозиба қувватини, уларга кўрсатадиган сирли ва жозибали таъсирини шундай тасвирлайди:

"Юз қўюбон қуллиғига шоҳлар,
Базмида беҳуд ўлуб огоҳлар.
Хизматидин ҳар киши огоҳ ўлуб,
Гарчи гадо, маъни ила шоҳ ўлуб".

Навоий фикрича, Хожа Аҳрор Валийни суҳбатдошлари наздида буюк қилиб кўрсатадиган сифатлари унинг ширин, серфайз, таъсирчан, пурмаъно, ёқимли ва сирли суҳбатлари, ўзини одамлардан олиб қочмай, доим унинг билан бирга бўлиши, оддий каноп матодан тикилган тўн кийиб юрсалар ҳам, лекин бу тўннинг кўк астари сержило юлдузлар билан ажойиб салобат тўкиб турган тиниқ жозибадор мовий осмон гумбазидан қолишмаслигидир. Бу тўннинг ҳар бир иши тафаккур йўлида, тасаввуф йўлида юзлаб муршидларни бир-бирларига боғлаб турган экан.

Ажойиб шоир, улуғ олим ва буюк саркарда Заҳриддин Муҳаммад Бобурнинг Хожа Аҳрор Валийни ўзига пир-муршид билгани, унга катта ва сиддиқона ихлос қўйиб, "Рисолаи Волидия" асарини таржима этгач, дарддан фориғ бўлиб, тузалиб кетганлиги ҳақидаги маълумотлар кўпчиликка маълум.

Хожа Аҳрор Валийнинг замондоши ва шогирдларидан бири Абу Тоҳирхўжа ўзининг "Самария" асарида бузургвор Хожамизни, унинг олий қудсиятини эъзозлаб бир рубоийсида дейди: "Чун равзи Хожа фоизи анвор аст, Манзилгоҳи қутбу мажмаъи аброр аст. Ҳуррияти ҳар ду кави гардад ҳосил, Ҳар кас ки ғуломи Хожа Аҳрор аст" (Хожамиз равзаси фоизи анвор, Кутб манзилгоҳи мажмаи аброр, Ҳар икки оламда ҳур озод яшар, Ким бўлса ғуломи Хожаи Аҳрор).

"Рашоҳот айнул-ҳаёт" ва бошқа қўлёзма ҳамда тошбосма асарларда учрайдиган баъзи бир маълумотларга кўра, Хожамизнинг ўзлари ҳам бадиий сўзни, унинг жозибадор сир-асрорини нозик билган, пухта ва чуқур тушунган, шоиртаъб, шеърсевар бир донишманд Зот бўлган эканлар. Ул табаррук Зот суҳбатлари, ваъзлари асносида ўзларининг қаламларига мансуб бўлган ажойиб шеърий байт ва сатрлар, бузургвор салаф, шоирлар томонидан ёзиб қолдирилган байтлар, рубоийлар ҳамда ибратли сўзлар, мақол-маталлардан бағоят усталик билан моҳирона фойдаланар эканлар.

Кўриниб турибдики, бузургвор кубравий мутасаввиф ва мутафаккир донишманд шоир Ҳамувий айтган ушбу ажойиб рубоийда лирик қаҳрамон Худо даражасига етиб борган. Тангри таоло сифатларига эга қилинган, улкан мукаммал, партавоно Инсон, унинг бутун дунёни тутиб туришга қодир, ваъзларида доимо шавқ-завқ билан айтиб юрган, тилларида вирдизабон бўлган бузургвор Хожамиз Аҳрор Валий Ҳазратлари нинг ўзлари ҳам, Навоий таъбири билан айтганда, "олами суғродан" "олами кубро" даражасига кўтарилган, пуртавоно, бузургвор, донишманд ва мукаммал Инсон бўлиб яшаганликларига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз.

Барот БОЙҚОБИЛОВ,
Ўзбекистон халқ шоири.
Ориф УСМОН,
филология фанлари доктори, профессор

БИРИНЧИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

2004-2005 ЎҚУВ ЙИЛИГА ДОКТОРАНТУРА ВА АСПИРАНТУРАГА ЎҚИШГА КИРИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДОКТОРАНТУРАГА

Мутахассисликлар:
Акушерлик ва гинекология —1; Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари — 1; Ички кассалликлар — 1; Кардиология — 1; Педиатрия —1; Психиатрия — 1; Стоматология — 1; Болалар юқумли касалликлари — 1.

Докторантурага кириш учун 45 ёшгача бўлган фан номзодлари қабул қилинади. Докторантурага кирувчи илмий ходимнинг мутахассислиги номзодлик дессертациясига мос келиши шарт.

АСПИРАНТУРАГА

Мутахассисликлар:
Акушерлик ва гинекология — 1; Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари — 1; Ички касалликлар — 2; Кардиология — 1;
Кўз касалликлари — 1; Педиатрия — 1; Тери таносил касалликлари — 1; Асаб касалликлари — 1; Онкология — 1; Нур ташхиси ва нур билан даволаш — 1; Стоматология — 4; Травматология ва ортопедия — 1; Жарроҳлик — 1; Нейрохирургия — 1; Соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва ижтимоий гигиена — 1; Ревматология — 1; Болалар юқумли касалликлари — 1.

Аспирантурага кириш учун танланган мутахассислиги бўйича камида икки йил иш стажига эга бўлган мутахассислар ёки мутахассислиги бўйича клиник ординатурани, магистратурани тугатган 35 ёшгача, олий маълумотли мутахассислар қабул қилинади.

Аспирантурага кирувчилар танланган мутахассислиги бўйича, чет тили, Ўзбекистон тарихи ва фалсафадан кириш имтиҳонларини топширадилар (номзодлик минимум имтиҳонларини топширган шахслар бундан мустасно).

Ҳужжатлар докторантура ва аспирантурага 12 ноябрдан 10 декабргача қабул қилинади.

Ҳужжатларни топшириш ва қўшимча ахборот олиш учун Биринчи Тошкент Давлат тиббиёт институти илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш бўлимига мурожаат қилишингиз мумкин.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Мусаханов кўчаси, 103-уй.
Телефонлар: 67-62-83, 136-37-60.

ИЙДИ-РАМАЗОН МУБОРАК!

Яна икки кундан кейин бутун мусулмон олами ўзлари учун муқаддас бўлган муборак Ийд-рамазон кунини байрам қиладилар. Аллоҳ субҳанаҳу Таоло барчамизни рамазони шариф ойининг ўттиз кунлик рўзасини баркамол адо этишга муяссар қилган бўлсин!

Рамазони Шариф ойида Аллоҳ ва фаришталар рўзадор солиҳ бандасига фазилатлардан, тоат-ибодатликни, тинчлик, поклик, ҳалоллик, ростгўйлик, хушмуомилалик, сахийлик, очиқчеҳралик, меҳнат, эл-юртга муҳаббат, қаноат, инсонийлик, илм, вафодорлик каби хислатларни мужассамлаштиради. Соғлом, иймон-эътиқодли қилади. Бу муборак ойда иншооллоҳ гуноҳлар ювилиб, тавба ва дуолар қабул бўлади.

Ҳайит намозига чиқишнинг ҳам ўз йўллари — фарз, суннатлари бор.

Ҳайит намозига, Ҳақ субҳоноҳу ва Таолонинг улуғ намозгоҳига отланганлар, аввало тозаликка, покликка риоя қилишлари лозим. Қуръони каримда шундай оят бор: "Парвардигор ҳар қандай гуноҳ, чиркинлардан покдир. Покиза бандасини яхши кўради. Ювиниб, тозаланиб, танадаги нопок қиладиган ҳаром тукларни олиб, тоза янги кийимлар кийиб, агар янги кийимлари бўлмаса ювдириб тоза бўлиб, хушбўйланиб, Аллоҳнинг ҳузурига бораётирман деб дилини пок қилиб бориши керак". Аллоҳ яна таълим бериб, уқтиради: "Мўминлар шак-шубҳасиз ака-укалардир. Бас, сизлар ака-укаларингизни ўйлаб ёрдам бериб қўйинглар! Аллоҳдан доим қўрқинглар, шоят ул зот томонидан бўладиган раҳматга эришсаларингиз!" Оятдан хулоса шуки, инсон фарзандлари бир-бирига меҳру шафқатлик, муҳаббату оқибатлик, мурувавату саховатлик бўлишлари лозим. Ҳайит куни саховатларга амал қилган кишиларда чин мўмин ва мусулмонлик фазилатлари намоён бўлади.

Инсон фарзандлари, агар қодир бўлсалар қариндош-уруғларидан қамбағаллари, аҳли аёллари, маҳалладошларига дилларини хурсанд қиладиган совғалар қилишлари таъкидланади. Айни вақтда биронта қариндош-уруғи, қўшнилар, ошна-оғайнилари билан хафалашиб, аразлашиб юрган бўлсалар, уларга бориб, — мени кечиринг, улуғ айём кунлари ҳурмати, мен сиздан хафа эмасман, сиз рози бўлинг, демоқликлари керак. Иккалалари бир-бирларини кечиришиб, ҳайит намозига борсалар беадад савоблар ёзилади. Рамазон ҳайитига чиқиш фарз.

Рамазон ҳайити намозига борувчилар бир неча луқма таомларни еб, оғизларини очиб бормоқликлари лозим.

Мазкур амалларни бажариб, ҳайит намозларини ўқиб қайтган инсонларга Аллоҳ субҳаноҳу ва Таоло беадад савоб ҳасанотлар ёзади. Гуноҳларини кечиб, онадан янги туғилгандек бегуноҳ гўдакларни уйларига қайтаради.

Муборак ҳайит намози маросимини бажариб қайтгандан сўнг, аввало ота-она ҳузурларида бўлиб, дуоларини олинглар, сўнгра ўз ишларингиз билан машғул бўлинглар. Аҳли аёлларингиз, фарзандларингизни хурсанд қиладиган амалларни қилинглар, деб буюрилган.

Вақт, имконият бўлса қариндош-уруғларнинг уйларига бориб зиёрат қилишлик лозимдир.

Шу улуғ айём кунлари, қўлингиздан бирон нарса бера олмаган ёки зиёрат қила олмаган тақдирда ёмонлик қилмаслик, бировга озор бермаслик ҳам савобдир.

Рамазони Шариф ойининг муборак ҳайит кунлари барчаларингизга муборак бўлсин!

Абдулҳамид ҳожи ҲАБИБУЛЛАЕВ

Теннис — менинг ҳаётим

З Тўрақулов олган сурат-лавҳа

ЁШ САЙЛОВЧИЛАР КЛУБИ

Жиззах шаҳрида икки палатали парламент сайловлари олдидан ёш сайловчилар клуби иш бошлади.

Клуб аъзолари 26 декабрь куни илк маротаба сайловларда иштирок этадиган ёшлар бўлиб, уларнинг биринчи йиғилишида мазкур сайлов моҳияти, сайловчи ҳуқуқи, парламент ва маҳаллий кенгашлар тизими, умуман давлатни бошқариш борасидаги ислоҳотлар хусусида сўз борди. Ёшлар ўзларини қизиқтирган саволларга малакали ҳуқуқшунослардан жавоблар олишди.

Ёш сайловчилар клуби аъзоси Актам Якубов 19 ёшда. У жорий йилда илк маротоба сайловда иштирок этади.

— Биз ёшлар сайловда фаол иштирок этсак, унга юзаки қарамасак, албатта келажагимизнинг барқарорлиги учун муҳим қадам қўйган бўламиз, — дея таъкидлади Актам Якубов.

Жорий йилда Жиззах вилоятидаги 57 та сайлов округидан қарийб 500 минг фуқаронинг сайловларда иштирок этиши тахмин қилинмоқда. Шундан 33 мингдан зиёдроғини илк маротоба овоз бераётган ёшлар ташкил этади. Ҳозирда воҳадаги ўқув масканларида вилоят сайлов комиссияларининг матбуот маркази ташаббуси билан ташкил этилган ташвиқот гуруҳи тарғибот ишларини олиб бормоқда. Вилоятдаги мавжуд йигирмадан ортиқ оммавий ахборот воситаларида ҳам бу масалаларга алоҳида эътибор билан ёндашилмоқда.

Алоуддин ҒАФФАРОВ

САЙЛОВДА АЁЛЛАРНИНГ ЎРНИ

Тошкент давлат иқтисодиёт университетининг академик лицейида "Аёлларнинг икки палатали парламент сайловларидаги ўрни ва роли" мавзуида семинар ўтказилди.

Семинар Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Чилонзор туман ҳокимлиги ҳамда Тошкент давлат иқтисодиёт университети ҳамкорлигида ташкил этилди.

Семинарда жорий йилнинг май ойида давлатимиз раҳбари томонидан имзоланган "Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини янада яхшилашга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонининг аҳамияти, ушбу ҳужжат асосида жойларда олиб борилаётган ишлар муҳокама қилинди.

— Хотин-қизларнинг сиёсий фаоллиги жамиятда, оилада мавжуд бўлган қатор муаммоларнинг ечимини топишга имкон беради,— деди семинарга сўзга чиққан Чилонзор туман ҳокимининг ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитаси раиси Муаттар Содиқова. — Масалан оилалардаги ногиронлик, репродуктив саломатликни яхшилаш, уларнинг ижтимоий танг аҳволи ҳамда аёлларни иш билан бандлик масалаларини аниқлаш ва бартараф этишга ёрдам беради.

Семинарда юртимизда ўтказилажак муҳим сиёсий тадбир, икки палатали парламент сайловларига кўрилаётган тайёргарлик, ҳозирда қизғин кечаётган сайлов кампанияси, бу жараёнда хотин-қизлар иштироки борасида ҳам ўзаро фикр алмашилди. Шунингдек, семинарда қатнашган ҳуқуқшунослар ўз маърузаларида келгусида шаклланадиган парламентнинг аҳамияти, хусусан, қонунчилик палатасининг ўзига хос жиҳатлари ҳақида алоҳида тўхталишди.

Сайлов замонавий демократиянинг муҳим институтларидан бири ҳисобланади. Унда халқнинг хоҳиш иродаси ифодаланади. Бу эса парламент сайловларининг қандай ўтишига боғлиқ.

Дилноза АКБАРОВА

ЯНГИ ГУЗАР ИШ БОШЛАДИ

Пойтахтнинг Собир Раҳимов туманида " Хумо Сарбон" номли маҳалла гузари фойдаланишга топширилди.

Собир Раҳимов туманида жойлашган ушбу маҳалланинг номи эски шаҳар бўлсада, аслида маҳалла замонавий кўриниш касб этади. Ушбу маҳалла фуқароси хусусий тадбиркор Ҳусан Каримов саъй-ҳаракати билан бунёд этилган маҳалла гузари замонавий талабларга жавоб беради.

Қисқа вақт ичида қуриб фойдаланишга топширилган ушбу иншоот 450 ўринга мўлжалланган. Мазкур маҳаллада 5,5 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Лекин ҳозиргача бу ерда турли маросимлар ўтказиш учун мўлжалланган мажмуа йўқ эди. "Хумо сарбон" гузари эса ҳадемай ушбу ҳудуддаги аҳолининг яхши кунларига гувоҳ бўлади.

Гузарнинг очилиши янги 30 та иш ўринларини ташкил этди. Очилиш маросимига сўзга чиққанлар яқин кунларда мажмуа таркибига кирувчи қандолатчилик, тикувчилик цехлари, шунингдек, маиший хизмат кўрсатиш уйи ҳам фойдаланишга топширилишини таъкидлашди.

Қинғир иш — келтирар ташвиш

ХАЛҚУМИНИ ЎЙЛАЁТГАНЛАР

тегишли жазосини олишмоқда

Мамлакатимиз истиқлолга эришган илк дамларданоқ хусусий секторни ривожлантиришга, ишбилармон ва тадбиркор фуқароларга керакли шарт-шароит ва қулайликларни яратиб беришга асосий эътиборни қаратиб келмоқда. Бу борада кўплаб қонун ва қарорлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга тадбиқ этилмоқда.

Уларнинг ҳаётимизда тутган ўрнини тўла англаб етган фуқароларимиз ҳам яхшигина даромад қилишиб, ҳам давлат солиқ тўловларини ўз вақтида тўлаб кўпчиликнинг назарига ҳам тушмоқда. Хайрли ишларни амалга ошириб эл-юрт, маҳаллакўй дуосини олишаяпти. Бироқ гуруч курмаксиз бўлмаганидек, ўз жиғилдонидан бошқа ҳеч нарса кўзига кўринмайдиган, яъни халқим деб эмас, халқум деб яшаётган сохта тадбиркорлар ҳам йўқ эмас. Улар турли қалбаки ҳужжатлар орқали ёки умуман ҳужжатсиз ноқонуний равишда савдо-сотиқ ишларини олиб боришмоқда.

Бўлимимиз ходимлари қўштирноқ ичидаги бундай тадбиркорларга нисбатан жорий йилнинг тўққиз ойи мобайнида 44 та жиноят иши ва 71 та маъмурий жавобгарлик ишини қўзғатди. Лекин шунга қарамасдан кўпчилик сохта тадбиркорлар ҳамон кўза кунига эмас, кунида синишини хаёлига келтирмай, кун ўтса бўлди қабилида иш олиб боришмоқда. Яқинда туманимиз ҳудудида фаолият юритаётган "Нико Монтаж Қурилиш" хусусий фирмасининг иш фаолияти текширилганда кўпгина қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди. Жумладан, "Нико Монтаж Қурилиш" хусусий фирмаси директори Елена Султонова 2003 йил мобойнида йўл фонди учун 13976,9 минг сўм ва пенсия жамғармаси учун 4555,0 минг сўм, жами 18531,9 минг сўм миқдорда пул тўламаганлиги аён бўлди. Бундан ташқари, Елена Султонова пул кўчириш йўли билан 950,6 миллион сўмлик авиабилетларни пул кўчириш йўли билан сотиб олиб ноқонуний равишда нақд пулга сотган. Нақд пул маблағларини эса белгиланган тартибда банк муассасаларига инкассация қилмасдан, савдо ва хизмат кўрсатиш қоидаларини қўпол равишда бузиб келган. Бўлимимиз ходимлари томонидан унинг мазкур хатти-ҳаракатларига чек қўйилди.

Хусусий тадбиркор Шуҳрат Акбаровнинг хурмача қилиқлари эса ҳаммасидан ошиб тушди. У ўзига тегишли дўконда 53 турдаги 2 миллион 551 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари ва халқ истеъмоли молларини ҳеч қандай ҳужжатсиз аҳолига пуллаётганида "тумшуғидан илинди". Иши судга оширилиб, жиноят ишлари бўйича Яккасарой туман суди томонидан унга нисбатан қонунан жазо тайинланди. Ва ноқонуний сотаётган товарлари давлат фойдасига мусодара қилинди. Бу каби ноқонуний хатти-ҳаракатлар устида қўлга олинган сохта тадбиркорлар рўйхатини узоқ давом эттириш мумкин. Буларга нисбатан murосасиз иш олиб бораётган туманимиздаги ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари ҳамкорликда ишлаб муҳим чораларни кўришмоқда.

Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтиш жоизки, ҳар бир жойда фаолият юритаётган бозорлардаги тартиб интизом ва саранжом-саришталик муҳим аҳамият касб этади. Шу боисдан ҳам туманимиздаги "Аския" деҳқон бозори"да ишлаётган ишбилармон ва тадбиркорларнинг фаолиятига ҳам доимо асосий эътиборимизни қаратиб келаяпмиз.

Бу бозорда кейинги пайтда ўтказилган текширувларда 1080,9 минг сўмлик спиртли, 8221,5 минг сўмлик тамаки маҳсулотлари ва бошқа товар-моддий бойликларнинг ноқонуний равишда сотилаётганлиги аниқланди.

Шундай: қинғир иш ҳамиша катта ташвиш келтиради. Буни асло унутмаслигимиз керак. Ахир ҳалол меҳнат билан топилган бойлик баракалидир.

Ҳасан ИШОНХОДЖАЕВ,
Тошкент шаҳар Яккасарой туман прокуратураси ҳузуридаги СВОЖҚК бўлими бошлиғи

Журналист суриштируви

«ЎЙИН»ДАН ЎТ ЧИҚДИ

...Бундоқ қаралса барчаси оддийдек туюлади. Ўзаро жанжал. Аммо, ана шу оддийлик ортида шунақанги «ўйин»лар бўлиб ўтдики, асти қўяверинг... Халқимизда меҳр-оқибат, хокисорлик, виждон, диёнат каби қатор улуғ хислатлар бор. Ҳар биримиз шунга амал қилиб, умргузаронлик қилишга ҳаракат қиламиз ҳам. Эл-улус, қўни-қўшни, дўст-биродарлар ўртасида ана шундай ришталар узилса бундан ёмони бўлмас.

Деновлик Эшмирзо Мўминов ҳамда Султонмурод Холмуродовлар асли бир маҳаллада истиқомат қилишади. Бир дарёдан сув ичиб катта бўлишган. Касби-корлари ҳам айнан муштарак — халқимизга илм, зиё, нур тарқатиб, матбуот нашрлари сотишади. Хуллас, ана шундай «қондош»лар ўртасида мишмишдан бошланган иш бутун Деновда «довруғ» таратди.

—2004 йилнинг 23 феврраль эрталаб соат саккизларда Номоз укам билан эр-хотинлар — Султонмурод Холмуродов ва Гулбаҳор Тоғаева ўзаро жанжаллашиб қолганлигини эшитдим — дейди Эшмирзо Мўминов. — Денов «Бободеҳқон» бозори томон юрдим. Йўл-йўлакай эр-хотинларни учратдим. Бор-йўғи бўлган воқеани сўрадим. Ўзаро айтишув жанжалга айланди. Гулбаҳор Тоғаева ўткир тирноқлари билан юзимни бир неча жойини тирнаб олди. Ўзимни ҳимоя қиламан, деб ҳаракат қилганимда эса чап қўл кичкина бармоғимни жағ тишлари билан тишлади. Ўзаро жанжалда хотиним ҳам тан жароҳати олди. Чап қулоғи йиртилди. Ўша пайтнинг ўзидаёқ мендан участка нозири Ўктам Нормуродов тушунтириш хати ёздириб олди.

Сўнгра Эшмирзо Мўминов туман марказий шифохонасининг травматология бўлимига мурожаат қилади. Шифокор Шерқобил Норов унинг юзида кўплаб тирналган яралар борлиги тўғрисида ташҳис қўяди. Катталар поликлиникаси травматологи Хушбоқ Худойқулов эса унинг чап қўли кичик бармоғи синганлигини тасдиқлаган. Қўл гипсланди. Шундай қилиб, 3 март куни туман ИИБ тергов бўлими терговчиси М.Абдумўминов томонидан Жиноят Кодексининг 109-модда, 2-қисми билан жиноий иш қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари бошланди. Бироқ, кейинчалик бу иш негадир терговчи Боймурод Рўзиевга «ишониб» топширилди. Ана шундан кейин терговда «янгиликлар» бошланади. Дастлаб жабрланувчи, дея эътироф этилган Эшмирзо Мўминов орадан икки ойдан зиёд вақт ўтиб, яъни 30 май куни туҳматчига айланди қолди. Боймурод Рўзиевнинг таъбирича, тергов жараёнида Эшмирзо Мўминов «Чап қўл бармоғини Гулбаҳор Тоғаева тишлаб синдирди», дея кўрсатма берган эмиш. Бугун ҳам шу таъбир «дастак» бўлиб турибди. Сурхондарё вилоят суд-тиббиёт экспертизаси бюроси бошлиғи, олий тоифали эксперт У. Жўраев ҳамда унинг ўринбосари Б. Қурбоновларнинг 2004 йил 3 майдаги (орадан сал кам икки ярим ой вақт ўтгач) берган 33-сонли хулосасида шундай тўхтамга келинади:

«Фуқаро Мўминов Эшмирзога тегишли бўлган тиббий ҳужжатларга, эксперт хулосасига асосланиб, қарорда кўрсатилган иш ҳолати инобатга олиниб, қуйидаги тўхтамга келинди:

Бирламчи ва қайта экспертиза кўрикларида фуқаро Мўминов Эшмирзонинг чап қўл бешинчи бармоғи қаттиқ қиррали жисмлардан кесилиши, тишланишга хос биронбир тан жароҳатлари (шилинмалари, яра ва ҳоказолар) аниқланмади. Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда экспертлар гуруҳи фуқаро Мўминов Эшмирзонинг чап қўл бешинчи бармоқ суягини синиши тишлаб синдиришга хос эмас, деб ҳисоблайди . Ушбу синишнинг келиб чиқиши буралиш, уриш, урилиш натижасида олинган бўлиши мумкин...»

Хўш, унда Денов туман суд-тиббий экспертизаси мутахассиси Фазлиддин Муҳаммадиевнинг 2004 йил 24 февралдаги илк хулосасига нима дейсиз?!

«Фуқаро Мўминов Эшмирзонинг баданида, яъни ияк соҳаси ва юзининг чап томони тирналган. Чап қўл бешинчи бармоғининг асосий фалангасининг ёпиқ синиши каби тан жароҳатлари қаттиқ ўтмас жисмлар таъсирида етказилган. Оғирлик даражаси бўйича меҳнат қобилиятининг 6 кундан кўп, 21 кундан кам муддатга ёмонлашувига олиб келган. Соғлиғининг бузилишига сабабчи бўлган енгил тан жароҳати, деб баҳоланади. Тан жароҳатининг етказилиш вақти баён қилинган вақт ва ҳолатларга? яъни 2004 йилнинг 23 февралига тўғри келиши мумкин... »

— Хулоса берганимдан сўнг терговчи Боймурод Рўзиев бир неча марта уй ва ишхонамга излаб келди — дейди мутахассис Фазлиддин Муҳаммадиев. — У менга 24 февралда берилган хулосани эски синиқ, деб ўзгартириб беришни илтимос қилди.

Терговчи Боймурод Рўзиевни 2004 йил 31 мартдаги қарорига асосан вилоят суд-тиббий экспертизаси экспертлари У.Жўраев, Б.Қурбонов ҳамда рентгенолог Ш. Жумаевлар ўша кунiёқ 26-хулосага имзо чекишади. Унда ҳам Денов туман суд-тиббий экспертизасининг хулосаси тўғри эканлиги тасдиқланган.

...Лекин, шунга қарамай Фазлиддин Муҳаммадиев рози бўлмагач, терговчи яна Термизга йўл олди. Охир-оқибат унинг «орзулари ушалиб» — 33-хулоса дунёга келди.

Шу ўринда баъзи саволлар туғилади. Орадан икки ойдан кўп вақт ўтгач, 33-хулосада таъкидланган из, шилинма, яра асоратлари қолармиди? Ахир ўтган даврда синган бармоқ ҳам тузалиб кетганку!

Суриштирув ва тергов жараёнларида яна Эшмирзо Мўминовнинг турмуш ўртоғи Мўмина Болтаева 23 февралда юзлари шилиниб, енгил тан жароҳати олгани. Қулоғи йиртилгани ҳам ими жимида йўқотилиб, ёпиқли қозон ёпиқлигича қолди. Терговчининг 2004 йил 28 май кунидаги Жиноят иши бўйича айбланувчининг ҳаракатларини малакалаш, бир қисмини ҳаракатдан тугатиш ва маъмурий чора қўллаш учун туман судига юборган қарорида шундай дейилади:

«...Жиноят иши бўйича фуқаро Тоғаева Гулбаҳорнинг ҳаракатларида безорилик ва тан жароҳати етказиш таркиби йўқлиги сабабли, жиноят ишидан унинг қисми ҳаракатдан тугатилсин...»

Жиноят иши бўйича Тоғаева Гулбаҳор фуқаро Болтаева Мўминани уриб енгил тан жароҳати етказганлиги сабабли, Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 52-модда 2-қисми билан маъмурий чора кўриш учун туман судига юборилсин.

Жиноят иши бўйича Болтаева Мўмина фуқаро Тоғаева Гулбаҳорни уриб, енгил тан жароҳати етказганлиги сабабли, Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 52-модда 2-қисми билан маъмурий чора кўриш учун ҳамда 460 минг сўмни Тоғаева Гулбаҳор фойдасига ундириш чорасини кўриш учун туман судига юборилсин...»

Ушбу қарорда ҳам бир-бирига қарама-қарши фикрлар ошиб-тошиб кетган. Қарорнинг 5-бандида шундай дейилган: **«Жиноят иши бўйича фуқаролар Болтаева Мўмина, Холмуродов Султонмурод, Маматалиев Алишер, вояга етмаган Меликулов Чориларнинг ҳаракатларида тан жароҳати етказиш ва безорилик жинояти таркиби йўқлиги сабабли, уларнинг қисми ҳаракатдан тугатилсин...»**

Энди ушбу қарорнинг қайси бандига ишонайлик? Гулбаҳор Тоғаева Мўмина Болтаевани урганигами ёки аксинча? 4-бандда 460 минг сўм ундирилсаю, 5-бандда иш ҳаракатдан тугатилса? Унда Мўмина Болтаеванинг тан жароҳатлари қаердан пайдо бўлди? Эшмирзо Мўминовнинг 5-бармоғи қай аҳволда, ким томонидан синдирилди. Нафсиламбирини айтганда оқ-қора бўлди, ҳақ туҳматга айланди. Шундай қилиб, узоқ давом этган терговдан сўнг Эшмирзо Мўминов ва Гулбаҳор Тоғаевадан ташқари барча «ўйиндан ташқари ҳолат»-га туширилди. Ҳамда шу йилнинг 1 июнида 9-04/5125 — жиноят иши Саросиё туман судига ўтказилди.

Энди икки оғиз суд жараёнига тўхталсак. Ҳукмни ўқиб, рости ажабландик. Кўплаб ўринларда гувоҳларнинг кўрсатмалари атайин бузиб ёзилган. Масалан туман ИИБ нозири Ўктам Нормуродов ўз участкасидаги таянч пунктида Э.Мўминовдан 23 февраль куни тушунтириш хати ёздириб олган бўлсада, ҳукмда таъкидланишича гўёки у бундан бехабар, 24 февраль куни ишга эмас навбатчиликка келган эмиш...

...Гулбаҳор Тоғаева шу йилнинг 2 март куни касалхонадан чиққанида Эшмирзо Мўминов унга нисбатан туҳмат қилиб, туман ИИБга ариза берганлигини билган эмиш. Аслида эса И.Мўминов ҳеч кимга ариза билан мурожаат қилмаган. Жиноят ишида ҳам бундай аризалар мавжуд эмас.

Энг ачинарлиси эса Гулбаҳор Тоғаева ўз кўрсатмаларида шифокор Ш.Норов ва Х. Қосимовларга 10000 сўм пулни пора сифатида бериб шифохонага ётганини алоҳида иш сифатида ажратиш ҳақидаги қарор ишда мавжуд бўлса-да, у оёғи синган аравадек негадир ҳаракатга келмади. Аслида ушбу иш бўйича Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 210-211-моддалари билан тергов олиб борилиб судга ўтказилиши лозим эди. Хуллас, ушбу қисм бенишон ғойиб бўлди...

Энди ўзингиз ўйлайверинг: ким жабрланувчию, ким жавобгар? Туҳматчи қай бирлари? Пора бериб шифохонага ётганми, аксинча жароҳат олиб ҳақиқатни айтиб келаётган инсонми?

Ростини айтганда эса нозир У. Нормуродов ҳукмда ёзилганидек, 24 февралда навбатчиликка эмас, 23 февралда иш жойига келган...

— Мўминов Эшмирзанинг чап қўл бешинчи бармоғи қизариб, қорайиб, қонталаш бўлиб турган вақтда текширганман — дейди эксперт Фазлиддин Муҳаммадиев. — Унда жағ тишлари орасида қисилишдан ёпиқ синиш мавжуд эди. Аммо, ушбу кўрсатма ҳам судда негадир тушириб қолдирилди.

Шунингдек, 40 йилдан бери травматолог бўлиб ишловчи Хушбоқ Худойқулов одамнинг курак тишлари кесувчи, жағ тишлари эса эзувчи, синдирувчи бўлишини, қўл жағ тиши орасида қолганда терида кесилган из қолмаслиги, аммо суяк синиши мумкинлигини айтган бўлса-да, суд бу сўзларга аҳамият бермаган.

Хуллас, Эшмирзо Мўминов айбдор бўлиб қолди. Жиноят ишлари бўйича Саросиё туман суди раиси Абулқосим Рўзиқулов раислигида шу йилнинг 9 сентябрида қуйидагича ҳукм ўқилди:

Судланувчи Мўминов Эшмирзо Холмуродович Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 232-модда, 2-қисм, А,Б бандлари ва 238-модда, 1-қисми билан айбдор деб топилсин.

Мўминов Эшмирзо Холмуродовичга Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 237-модда, 2-қисм А,Б бандлари билан энг кам иш ҳақининг 50 баробари миқдорида — яъни 272 минг сўм жарима жазоси, Жиноят Кодексининг 238-модда, 1-қисми билан энг кам ойлик иш ҳақининг 25 баробари миқдорида — яъни 136 минг сўм жарима жазоси тайинлансин.

Унга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 59-моддасини қўллаб, тайинланган жазоларни қисман қўшиш йўли билан қатъий жазо — энг кам ойлик иш ҳақининг 55 баробари миқдорида, яъни 299 минг 200 сўм жарима жазоси тайинлансин ва давлат фойдасига ундирилсин...

Хуллас, ана шунақа гаплар. Биз нима ҳам дердик? Ҳақиқат албатта бўй кўрсатади. Бунга ишончимиз комил.

Ражаб ҲАЙИТОВ,
адвокат.
Абдумалик ҲАЙДАРОВ,
журналист

"ОБУНА — 2005"

"Адолат" ҳамиша ҳамроҳингиз бўлсин!

АДОЛАТ — дунёда тенги йўқ сўз. Унинг куч-қудратини ҳис этмаган одам йўқ ҳисоби. Буюк соҳибқирон Амир Темур ҳам "Куч — адолатда!" деб бежиз айтмаган. Ота-боболаримиз доимо адолат ва ҳақиқат тантанаси учун курашганлар.

Газета янги йилда ҳам Сиз азиз ўқувчиларнинг энг яқин суҳбатдошингизга, маслаҳатгўйингизга айланади. Ҳозир ҳамма жойда — барча алоқа, почта бўлимларида 2005 йил учун "Адолат" газетасига обуна қизғин давом этмоқда.

Азиз муштарийлар!
Келгуси йилда ҳам уни қўлдан қўймай ўқий десангиз — "Адолат"га обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи — 100.

"Адолат" ҳамиша ҳамроҳингиз бўлсин!
Уни ўқиб қалбингиз нурларга тўлсин!

Яна бир гап: газета таҳририяти ўз вилоятида "Адолат" газетасига 1000 дона обунани ташкил этган ташкилотчи ёки вилоят партия Кенгашини рангли телевизор билан сийлайди. Имкониятни бой берманг! Омадингизни синаб кўринг! Мукофот, албатта, сизники бўлади.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Рустам АҲМАДАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Бобоқул ТОШЕВ, Рустам АЗИМОВ, Турғун ЭРГАШЕВ, Ўткир ЖЎРАЕВ, Муҳаммад РАҲМОН, Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ, Бобокатта ШОДИЕВ.

телефонлар:
Қабулхона-136-53-14.
Факс: (8.371) 133-41-89.
Сиёсат ва партия ҳаёти-136-55-96.
Хатлар бўлими — 136-55-64.
Маънавият, адабиёт ва санъат-136-55-64

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигидан 016 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма Г— 1100,
Адади 1744
Ҳажми—2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Навбатчи — Сафар ОЛЛОЁРОВ

Газета IBM компьютерида терилди.

Босишга топшириш вақти—20.00
Босишга топширилди —22.00

● Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. ● Реклама ва эълонлар ҳаққонийлиги учун буюртма берувчи масъулдир. ● «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади. ● Газетанинг сифатли босилишига босмахона масъул. ● Қўлёзмалар эгаларига қайтарилмайди ва жавоб берилмайди. 1 2 3 4 5